

Pouka za učitelje 3-2010.

OTKUPLJENJE U RIMLJANIMA

Pouka za učitelje

Priprema:
Hrišćanska adventistička crkva – Odeljenje za subotnu školu

Saradnik na ovom izdanju:
Milan Šušljić

Odgovara:
Igor Bosnić

SADRŽAJ

1. Pavle i Rim
2. Jevreji i neznabošci
3. „Jer svi sagrešiš“
4. Opravdanje verom
5. Opravdanje i Zakon
6. Tumačenje vere
7. Pobjeda nad grehom
8. Čovek iz 7. poglavlja Poslanice Rimljanima
9. Sloboda u Hristu
10. Otkupljenje za Jevreje i neznabošce
11. Izbor po blagodati
12. Ljubav i Zakon
13. Sve ostalo je komentar

OTKUPLJENJE U RIMLJANIMA

Bio je monah, vrlo vredan monah. „Zaista sam bio pobožan monah, sledio sam pravila svoga reda mnogo strože nego što bih to mogao da opišem. Ako bi ikada neki monah mogao da dostigne Nebo svojim monaškim delima, ja bih svakako imao pravo na to. Da sam samo nastavio da to činim malo duže, doveo bih svoje ugušivanje telesnih strasti mučenjem tela sve do smrti.“

Međutim, bez obzira na sva svoja dela i trpljenja, monah nikada nije osetio da je prihvaćen pred Bogom, nikada nije poverovao da je dovoljno dobar da bude spasen. Njegovo očajanje je bilo tako veliko da ga je uništavalo i mentalno i fizički, jer je, verujući u stvarnost Božjeg gneva, strahovao od mogućnosti da se ikada suoči s njime.

A onda, jednoga dana, dok je proučavao Bibliju, naišao je na tekst koji je promenio ne samo njegov život već i istoriju celoga sveta.

„Pravednik će od vere svoje živ biti!“ (Rimljanima 1,17)

Njegove oči su se otvorile: njegovo prihvatanje pred Bogom nije utemeljeno na njegovim delima, na mučenju tela, na onome što on sam čini, već na zaslugama Isusa Hrista! Nikada više neće potpasti pod uticaj teologije koja nadu u spasenje temelji na bilo čemu drugom osim na Hristovoj pravednosti koja se pripisuje verniku verom i samo verom.

Ovaj monah, naravno, bio je Martin Luter, koga je Bog upotrebio da pokrene najveći religijski protest u hrišćanskoj istoriji: protestantsku reformaciju!

Za Lutera, sve je to započelo Poslanicom Rimljanima, koja je tema proučavanja u toku ovog tromesečja. Nikoga ne treba da iznenadi što je protestantski ustanak protiv Rima započeo Poslanicom Rimljanima (kakve li ironije!), jer je ta Poslanica odigrala ključnu ulogu u istoriji hrišćanske misli. Svi veliki pokreti u hrišćanstvu koji su tražili povratak čistom jevanđelju i temi „opravdanje verom“ nalazili su svoje ishodište u Pavlovoj Poslanici Rimljanima. Ta poslanica sadrži

potpuno teološko predstavljanje jevanđelja i nade koju ono nudi grešnom čovečanstvu.

Dok budemo proučavali Poslanicu Rimljanima, trudićemo se da sledimo osnovno pravilo koje se može ovako formulisati: nastojaćemo da otkrijemo šta su reči Pisma želele da kažu onima kojima su bile prvobitno upućene. Posmatraćemo ih u njihovom neposrednom kontekstu; a posle toga, potražićemo šta one znače nama danas. To nikako ne znači da se značenje samih tekstova menja; umesto toga, to znači da se istine koje Biblija iznosi moraju primenjivati uzimajući u obzir okolnosti u kojima žive njihovi čitaoci.

Prema tome, prvo moramo otkriti šta su reči Poslanice Rimljanima značile rimskim hrišćanima iz prvog stoleća. Šta je to Pavle želeo da im kaže i zašto? Apostol Pavle je imao posebne razloge da piše upravo toj mesnoj crkvi. Postojali su određeni problemi koje je on želeo da razjasni, ali velike istine koje je objavljivao dok je razjašnjavao ta pitanja nisu bile ograničene samo na njegove prve čitaoce. Sasvim suprotno tome, njegove reči su odjekivale kroz stoleća, prenoseći milionima prelepe vesti jevanđelja i njegove osnovne doktrine, opravdanja verom. I upravo je ova svetlost, svetlost koja je blistala iz Poslanice Rimljanima, rasterala tamu koja je obavijala Martina Lutera i milione drugih, svetlost koja im je otkrila ne samo veliku istinu o Hristu koji oprašta grehe grešnicima, već i Hristovu silu da ih očisti od greha. I u svetlosti sa tih stranica mi ćemo se potruditi da sami za sebe otkrijemo, u toku ovog tromesečja, istinu o velikoj temi spasavanja verom i samo verom, kao što je sadržana na stranicama Poslanice Rimljanima.

POUKA 1

PAVLE I RIM

Ključni tekst: Rimljanima 1,8.

Vernik će:

Saznati: Opisati Pavlovo interesovanje za crkvu u Rimu.

Osetiti: Ceniti uticaj pojedinačnih crkava na širenje jevanđelja.

Učiniti: Odlučiti da bude aktivni deo Crkve u njenoj globalnoj misiji.

Kratak pregled pouke:

I Saznati: Pozvani da budemo sveti

A. Kako Poslanica Rimljanima dokazuje da se Pavle, uprkos tome što je mnogo putovao šireći delo jevanđelja u do tada neosvojenim područjima, starao za crkvu koju još nije posetio?

B. Šta Pavlovo staranje govori o njegovom viđenju jevanđelja?

II Osetiti: Poznati po svojoj veri

A. Pošto je Rim bio u centru Carstva, crkva u Rimu je imala važno mesto u širenju jevanđelja. S obzirom da je crkva već bila poznata po pravilnom učenju jevanđelja (Rimljanima 15,14), šta je moglo da pokrene Pavla da napiše ovu Poslanicu?

B. Kakav uticaj na globalno delo jevanđelja može da ima vaša crkva? Koju vest smatrate važnom za jačanje vaše crkve u njenoj ulozi?

III Učiniti: Raditi slobodno uprkos lancima

- A. Kada je Pavle konačno stigao u Rim, bio je u lancima. Kako su Pavlovi lanci doprineli da se pažnja, ne samo Rimljana već i ostalih hrišćana, usmeri na prvom mestu na jevanđelje?
- B. Kako su vas okolnosti u vašem životu osposobile da doprinesete delu Crkve?

Sažetak: Iako Pavle još nije posetio Rim, zatražio je pomoć te crkve u postavljanju dobrih temelja za unapređenje jevanđelja u celom Carstvu.

KORAK PRVI - MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovno rasteenje: Slično Pavlu, koji je propovedao Hrista i Njegovu pravednost pismima, lično i u lancima, misija našeg života treba da bude zdravlje i napredak globalne Crkve.

Samo za učitelje: Upotrebite uvodnu aktivnost da pomognete svojim učenicima da shvate Pavlovu globalnu viziju.

Uvodna aktivnost: Pavlovo treće misionisko putovanje iz Antiohije, preko današnje Turske u Grčku i dole u Jerusalem, obuhvatalo je nekih 4.350 kilometara po moru i kopnu. Putovanje je potrajalo više od četiri godine, od kojih je tri proveo u Efesu. Galatija je tek odnedavno bila pripojena Rimskom carstvu, manje od sto godina pre pisanja Poslanice, 57. ili 58. godine posle Hrista.

Pavle se tokom tog putovanja često zaustavljao da bi posetio crkve koje je već organizovao na prethodnim putovanjima. Za vreme tog putovanja napisao je nekoliko poslanica raznim crkvama. Iz Efesa je napisao 1. Korinćanima, iz Makedonije 2. Korinćanima, a iz Korinta Poslanice Galatima i Rimljanima. Izgleda da je jedan od razloga što je pisao Poslanicu Rimljanima bio i želja da zatraži pomoć te crkve za svoje veoma ambiciozno putovanje u Španiju.

Služeći se mapom svog dela sveta, napravite plan putovanja iste dužine kroz vama bliska područja.

Pronađite slike nekadašnjih gradova Efesa, Korinta i Rima da biste pomogli svojim učenicima da uspostave bliži odnos sa tim velikim, lepim, idolopokloničkim gradovima iz Pavlovih dana.

Razmislite o ovome: Kakav je čovek Pavle morao da bude kada je preduzeo jedno takvo putovanje, a istovremeno se trudio da ostane u dodiru s problemima svih hrišćanskih crkava u Carstvu? Čemu je On prvenstveno težio u svom životu? Kako nam njegova osećanja mogu pomoći da shvatimo šta bi trebalo da osećamo prema delu koje Crkva obavlja u svetu?

KORAK DRUGI - ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Da bismo shvatili izazove s kojima se Pavle suočavao zajedno sa hrišćanskim crkvama s kojima je sarađivao u Rimu, ali i u drugim delovima Rimskog carstva, važno je da razmotrimo kulturnu sredinu u kojoj je Pavle živio i delovao.

Biblijski komentar:

I Vreme i kultura:

Razmotrite u razredu tekstove: Rimljanima 16,1.2 i Dela 18,23.

Efes, u kojem je Pavle boravio tri godine tokom svog trećeg misionskog putovanja, pre nego što je otputovao u Mesopotamiju i Korint, bio je lep, veliki grad od belog mermera. Vekovima su vojskovođe i vladari podizali spomenike i hramove raznim božanstvima i imperatorima, ali je Artemida, boginja lova, bila u centru najraširenijeg kulta. Artemidin hram, četiri puta veći od Partenona u Atini, spadao je među sedam svetskih čuda, a prodaja idola turistima iz celog sveta donosila je veliku dobit. Nije nikakvo

čudo što se Pavle tako dugo zadržao na ovoj raskrsnici puteva u Aziji, s obzirom na to koliko je bio zainteresovan za širenje jevanđelja po celom svetu. Nevolje sa zanatlijama, uverenim da Pavlovo učenje ugrožava gradsku trgovinu utemeljenu na idolopoklonstvu, rezultovale su Pavlovim odlaskom iz grada (Dela 19).

Idolopoklonstvo je bilo zastupljeno u svim gradovima koje je Pavle posetio, ali bilo je i drugih problema. Pavlova Poslanica Korinćanima, pisana u Efesu, spominje nemoral, ne samo u gradu već i u samoj crkvi. Korint je bio još veća raskrznica naroda. Imao je dve luke i bio je bogat, pun prelepih arhitektonskih dela, uključujući veliki Apolonov hram. Pavle je ovde ostao 18 meseci, radeći kao graditelj šatora i upravo ovde je napisao svoju Poslanicu Rimljanima. Iako su Efes i Korint bili veliki, čuveni i lepi, Rim je bio još veći, poznatiji i važniji. Imao je oko milion stanovnika i bio centar trgovine celog Carstva. Pavlovo interesovanje za crkvu u Rimu moglo se delimično pripisati važnosti i uticaju grada, posebno stoga što je Pavle planirao da otputuje do Španije kako bi propovedao jevanđelje u tom delu sveta.

Razmislite o ovome: Koje prednosti su imale crkve u gradovima, kao što su Efes, Korint i Rim, kao centrima za globalno širenje jevanđelja? S kojim posebnim izazovom su se suočavale, okružene idolopoklonstvom i nemoralom?

II Dobar ugled

Razmotrite u razredu tekst iz Rimljanima 15,14.

Iako Pavle do tada nije posetio Rim, niti je osnovao crkvu u tom gradu, čuo je za reputaciju koju je crkva imala. Za razliku od Poslanica Korinćanima, Pavle vernicima u Rimu ne upućuje neke stroge opomene. On ističe „dobrotu“ i „sposobnost“ hrišćana u Rimu, i priznaje im da „imaju veliko znanje“ (Rimljanima 15,14).

Pavle se nada da će hrišćani u Rimu postati njegovi pomoćnici u nastojanjima da evangelizira svet. S tim ciljem je napisao Poslanicu Rimljanima, iznoseći velika načela jevanđelja. On ističe da praktična

primena jevanđelja predstavlja izazov za neke hrišćanske crkve koje su okružene paganskim kulturama i nemoralom.

S obzirom da je Crkva bila još veoma mlada, suočavala se s teškoćama prelaska sa jevrejskih tradicija na hrišćanski način razmišljanja. Jevrejske tradicije već dugo su bile prožete ljudskim mahinacijama, pa je njihova prvobitna verska svrha bila pogrešno shvaćena ili zaboravljena. Ali još uvek nije bilo potpuno jasno koje običaje bi trebalo praktikovati, a koje zaboraviti, u skladu sa simbolikom koja se ispunila prilikom Hristove smrti. Ubedljivo objašnjenje temeljnih principa jevanđelja bilo je veoma bitno za razvoj mlade Crkve.

Razmislite o ovome: Iako crkva u Rimu nije bila osnovana radom nekog poznatog apostola, ipak je bila živa i napredna i Bog je bio s njom. S kakvim izazovima se suočavaju crkve koje nemaju dovoljno obučениh starešinskih kadrova? Kako bi taj problem mogao da se reši?

III Služiti u lancima

Razmotrite u razredu tekst u Delima 28,17-31.

Pavle je konačno stigao u Rim, ali ne kao slobodan čovek. Uprkos svojim lancima, on je svima koji su bili spremni da slušaju hrabro objavljivao Hristovo jevanđelje, koje mu je ležalo na srcu i bilo nezaobilazna tema njegovih poslanica i učenja. U Rimu je napisao svoje poslanice Efescima, Filibljanima, Kološanima i Filimonu.

Razmislite o ovome: Kako su teškoće uticale na Pavlovu svest o misiji?

KORAK TREĆI - PRIMENA

Samo za učitelje: Velike crkve, koje su kao i u Pavlovo vreme, obično smeštene u metropolama, mogu da učine mnogo da bi podržale

razvoj novih crkava u manje naseljenim ili udaljenim područjima. Međutim, izazovi svugde postoje. Poslužite se pitanjima za razmišljanje da biste pomogli svom razredu da se pozabavi ne samo izazovima globalne Crkve već i svojim mestom u globalnoj slici.

Pitanja za razmišljanje:

1. Koji gradovi i regioni su danas najuticajniji, ne samo u trgovini materijalnim dobrima već i u izvozu misli i ideja kojima se utiče na ostatak sveta? Na koji način današnja Crkva može da iskoristi položaj i uticaj tih kulturnih centara kako bi proširila Hristovo jevanđelje po celoj Zemlji? Koji izazovi u velikim gradovima današnjice ugrožavaju zdravo rasteenje crkava? Koji izazovi prete mladim crkvama u udaljenijim krajevima?
2. Jasno predstavljanje načela jevanđelja važno je i danas kao što je bilo u Pavlovo vreme. Koje probleme u današnjoj Crkvi možemo rešiti jasnim „Tako reče Gospod!“? Koje izvore znanja i podrške nam Gospod danas stavlja na raspolaganje?

KORAK ČETVRTI - KREATIVNOST

Samo za učitelje: Predložite učenicima u svom razredu sledeće ideje koje bi trebalo ostvariti u toku narednih dana i meseci:

1. Planirajte jedno misionarsko putovanje po svom susedstvu. Koga od svojih suseda i pripadnika lokalne zajednice želite da upoznate i ohrabrite u veri? Planirajte niz poseta u toku sledećih nekoliko meseci da bi poznanstva razvili u prijateljstvo.
2. Usavršite službu pisane reči u kojoj ćete se poslužiti pismima i kartama da biste govorili o svojoj veri u lokalnoj zajednici, u zatvorima, ili po svetu.
3. Razmotrite planove za misionarska putovanja u školama ili crkvama u svojoj Oblasti. Vernici u vašem razredu mogu odlučiti da li će neki

od tih planova podupreti moralno i materijalno, ili će sami isplanirati šta da čine.

4. Dok razmišljate o vatrenosti koja je nagonila Pavla da širi jevanđelje, zapitajte se koja je vest za vas tako posebna da zaslužuje sličnu odanost u vašem životu? Pozovite vernike u razredu da izaberu svoj omiljeni deo Pavlovih misionjskih propovedi i da ga upotrebe kao misao vodilju u svojim misionjskim nastojanjima.

5. Koji kratki tekstovi u Pavlovim spisima izražavaju duboku svest o njegovoj misiji? Izaberite jedan od tih tekstova i čitajte ga na završetku proučavanja pouke.

POUKA 2

JEVREJI I NEZNABOŠCI

Ključni tekst: Jovan 1,17.

Vernici će:

Saznati: Opisati ogromnu razliku između legalizma i opravdanja verom u prvoj hrišćanskoj crkvi i u Crkvi danas.

Osetiti: Ceniti vatrenu odbranu opravdanja verom u spisima Pavla i drugih starešina.

Činiti: Ispitati svoj život i tražiti dokaze delovanja videla i sile blagodati, kao i dara poslušnosti.

Kratak pregled pouke:

I Saznati: Kretanje prema delima

A. Neki hrišćani iz jevrejstva naglašavali su jevrejske zakone i tradicije kao neophodne za obraćenike iz neznaboštva, dok su drugi naglašavali opravdanje verom kao značajno i za Jevreje i za neznabošce. Kakve su bile posledice?

B. Kako su Pavle i drugi apostoli dočekali prvu podelu u Crkvi?

II Osetiti: Bolja obećanja

- A. Zašto su Pavle i druge starešine bili tako odlučni da ne opterećuju hrišćane preživelim religijskim tradicijama?
- B. Šta su to „bolja obećanja“ (Jevrejima 8,6), upućena vernicima? Koje propise je Crkva i dalje smatrala obaveznim za sve vernike?

III Činiti: Posvećenost blagodati

- A. Gde se vi nalazite u odnosu na verske tradicije i opravdanje verom?
- B. Koliko je poslušnost Božjem zakonu važna u vašem životu?
- C. Kako se vi zalažete za blagodat u svom životu kao i u svom svedočenju?

Sažetak: Kao i u prvoj hrišćanskoj Crkvi, tako i danas, postoji sklonost da se usredsredimo na ono što činimo umesto da se potpuno oslonimo na Hristovu žrtvu pomirenja i na Njegovo obećanje da će On živeti svoj život u nama.

KORAK PRVI – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Rasprave koje su se u prvoj Crkvi vodile o tome da li i koliko starozavetnih propisa hrišćani treba da drže, kao da odražavaju današnje napore da uspostavimo ravnotežu između zakona i blagodati u svom duhovnom životu.

Samo za učitelje: U pouci za ovu sedmicu raspravljamo o pitanjima s kojima se suočavala prva Crkva u pogledu uloge zakona i blagodati u čovekovom spasenju.

Jedan američki pisac ovako je definisao hrišćanina: „To je čovek koji veruje da je Novi zavet božanski nadahnuta knjiga koja savršeno odgovara duhovnim potrebama njegovog suseda!“ Izgleda da ovaj pisac nije imao priliku da se upozna s pravom vrstom hrišćana, zar ne? Ipak, u njegovoj izjavi krije se zrnice istine!

Hrišćani o kojima ovaj pisac govori u stvari su licemeri, koji veruju da voleti bližnje i starati se o nevoljnima predstavlja dužnost koju neko drugi treba da obavi umesto njih. Kao što tekst u Luki 11,46 kaže, takav način razmišljanja ima iza sebe dugu tradiciju.

Većina od nas bi se složila da Novi zavet uči da se spasavamo blagodaću i da mi sami ne možemo učiniti ništa da bismo se spasli. Ali, ako kažemo „mi“, mislimo li zaista i na sebe? Da li stvarno verujete da ste spaseni blagodaću ili opterećujete sebe delima koja morate učiniti da biste se spasli? Da li je jevanđelje zaista za vas ili ono zadovoljava samo potrebe drugih?

Razmislite o ovome: U Mateju 11,30 Isus kaže da je Njegov jaram blag i da je Njegovo breme lako. Zašto tako često osećamo potrebu da ga otežamo sebi ili drugima?

KORAK DRUGI - ISTRAŽIVANJE

Biblijski komentar

I Zakon kako ga Isus vidi, i kako ga mi vidimo u Isusu
Razmotrite u razredu tekstove u Mateju 5,17.18 i Mateju 22,34-40.

Vrlo rano u svojoj službi, Isus je naglasio da nije došao da ukine zakon otkriven u Starom zavetu, već da ga ispuni. U skladu s tim, prvi hrišćani su veoma strogo držali zakon.

U hrišćanskom učenju o Božjem zakonu, osnovne su bile dve činjenice - Isusovo učenje o zakonu i Njegovo ispunjavanje zakona u životu, smrti i vaskrsenju.

Prvo, Isusovo učenje je zakon svodilo na ono što je njegova suština. U Mateju 22,34-40, kada je farisej upitao Isusa koja je zapovest najveća, Isus je sveo zakon na njegove osnovne elemente - ljubav prema Bogu i ljubav prema bližnjima. Na taj način, Isus je svojim

sledbenicima, tadašnjim i budućim, dao temelj za procenu svih dela, postupaka i držanja, čak i onih koja formalno izgledaju kao da su u skladu sa zakonom, ali su učinjeni s pogrešnim pobudama ili nanose štetu bližnjima.

Drugo, Isus se u životu i službi trudio da udalji svoje učenike od legalizma fariseja i drugih koji su pokušavali da zakon drže sopstvenom snagom. Ta misao je podjednako važna i za nas danas. Iako je poslušnost zakonu važna i neophodna, spasenje se stiće gledanjem na Isusa - na Njegov primer i na delo koje je obavio za nas.

Razmislite o ovome: Šta se može videti u osnovi Isusovog učenja o zakonu i kako su obraćeni fariseji u Delima 15,5 to potcenili, čak i ako su njihova shvatanja možda delovala verodostojno i logično?

II Jevreji, neznabošci i ostali
Razmotrite u razredu tekst u Delima 15.

Od najstarijih vremena obrezanje je bilo znak koji je upućivao na jedinstveni odnos između Jevreja i Boga. Avraam je obrezanjem potvrdio svoj zavet sa Bogom.

Od onoga koji je bio obrezan telom očekivalo se da bude obrezan umom i srcem (5. Mojsijeva 10,16; 30,6; Jeremija 4,4). Čovek obrezan u umu i srcu odazivao se na Božji poziv, bio je spreman da se odrekne svega da bi sledio Gospoda. Obrezanje je fizički veoma bolno za odrasle muškarce, pa su obraćenici u judaizam bili veoma cenjeni u narodu.

Važno je naglasiti da su Pavle i ostali apostoli priznavali duhovno značenje obrezanja. Međutim, u isto vreme, pravo obrezanje se odnosi na obrezanje srca (Rimljanima 2,29).

Razmislite o ovome: Ceo Božji zakon, uključujući i odredbe koje su bile teške ili bolne, trebalo je da služi na blagoslov onima koji ga

ispunjavaju u pravom duhu. Kako onda taj isti zakon može da bude nepodnošljiv teret čak i onome koji iskreno teži da sledi Boga?

III Hrišćanski fariseji

Razmotrite u razredu tekst u Delima 15,5.

Hrišćanski fariseji? Izgleda paradoksalno i pomisliti da bi tako nešto moglo da postoji, ali osobe spomenute u Delima 15,5, bile su upravo to - hrišćani i fariseji istovremeno. Većina prevoda ih spominje kao „pripadnike sekte fariseja koji poverovaše“. Oni su zaista verovali da je Isus Mesija. Njihov zahtev da se novi obraćenici primoraju da drže celokupni Mojsijev zakon, Crkva je sasvim ozbiljno uzela u razmatranje. Međutim, zahtev je na kraju bio odbačen.

Kao i ovi fariseji, i mi dolazimo Hristu noseći svoj teret. To mogu da budu loše navike, lažna ili nepotrebna verovanja o Bogu, o bližnjima, o nama samima, ili o svemiru. Bog nas prihvata takve kakvi jesmo – a tako treba da čini i Crkva – ali On želi da uzrastemo u svojoj duhovnosti. Nama je neophodno da budemo spremni da slušamo, da obrežemo svoje srce i uši. U jednom trenutku, moraćemo da odlučimo šta nam je najvažnije.

Razmislite o ovome: Na koji se način i vi, slično hrišćanskim farisejima, vezujete za verovanja, običaje i navike koji su pogrešni ili nekorisni u vašem hodanju sa Hristom?

KORAK TREĆI - PRIMENA

Samo za učitelje: Pozovite svoje učenike da razmotre ova pitanja i da razmišljaju o hrišćanskoj nadi u svom životu i u svetu.

Pitanja za razmišljanje:

1. Po čemu se moralni zakon Deset zapovesti razlikuje od svih ostalih zakona – ceremonijalnih, građanskih, zdravstvenih? Kada odgovaramo na primedbe da smo legalisti, zašto je značajno da naglasimo da četvrta zapovest spada u Dekalog?
2. Šta se nalazi u osnovi sporenja oko obrezanja i drugih starozavetnih zakona koji su jasno bili namenjeni Izrailju pre Hristovog vremena? Zašto je Pavle bio tako uporan u svojoj borbi protiv onih koji su tražili obrezanje i druge oblike legalizma?

Pitanja za primenu:

1. Odluka u pogledu obrezanja i držanja drugih jevrejskih zakona, na neki način je predstavljala kompromis. Pavle je jednom prilikom izjavio da jedenje mesa žrtvovanog idolima za njega ne predstavlja problem (1. Korinćanima 8,4). Zašto je Pavle, koji je u nekim stvarima tako beskompromisan, ovde bio spreman da popusti? Možemo li iz toga izvući pouku za sebe?
2. Iskušenje da se usvoje neki oblici legalizma je opšteprisutno. Zašto nam je legalizam tako privlačan? Da li je uvek lako uvideti razliku između legalizma – želje da se spasenje stekne sopstvenim naporima i strogim držanjem zakona – i iskrene želje da se ispunjava Božja volja?
3. Da li se suočavamo s legalističkim shvatanjima danas kada u crkvu uvodimo nove vernike? Kako da bolje pripremimo nove vernike za naš način života i verovanja - davanje desetka, način ishrane, poštovanje zdravstvenih navika (alkohol, duvan, droge), svetkovanje Subote? U isto vreme, kako da ih zaštitimo od onih koji će im davati pogrešne informacije i zahtevati da se drže tradicija utemeljenih na ličnom mišljenju, a ne na Bibliji?

KORAK ČETVRTI – KREATIVNOST

Samo za učitelje: U toku ove sedmice raspravljali smo o tome kako se razumevanje odnosa između Božjeg zakona i hrišćanske vere razvijalo u prvom stoleću, i kako se ono danas primenjuje na naše hrišćansko iskustvo.

Pogledajmo neke Mojsijeve knjige u kojima se nalazi veći deo starozavetnih zakona. Napišite pojedinačne zakone na kartice. Pripremite dovoljno kartica da svaki vernik u razredu dobije po jednu. Zatražite da vernici, jedan po jedan, pročitaju tekst na svojoj kartici. Upitajte ih kojoj vrsti zakona pripada taj koji su pročitali? Koju duhovnu primenu mogu imati neki ceremonijalni i građanski zakoni? Koja načela se kriju iza njih?

POUKA 3

„JER SVI SAGREŠIŠE“

Ključni tekst: Rimljanima 3,23.

Vernik će:

Saznati: Opisati dubinu pokvarenosti neznabožaca i hrišćana bez Hrista.

Osetiti: Osetiti očajničku potrebu za spasonosnim odnosom sa Hristom.

Učiniti: Pasti na stenu-Hrista, priznajući svoju potpunu skrhanost i Njegovu moć i spremnost da nas spase.

Kratak pregled pouke:

I Upoznati: Beznadežnost bez Hrista

- A. Zašto moramo prvo priznati svoju potpunu skrhanost i nepostojanje bilo kakve nade za pomoć izvan Božje spasonosne sile?
- B. Zašto se oni koji su blagosloveni poznavanjem Boga, ali nemaju blisku vezu s Njim, nalaze u još većoj nevolji od onih koji ne poznaju Boga?

II Osetiti: Pogledati prema Nebu

- A. Kada naslutimo užas svoje pokvarenosti i svoju veliku potrebu za Bogom, možemo se izgubiti u osećanju obeshrabrenja i oćajanja, ili

izabrati da se oslonimo na Božju dobrotu. Šta smo doživeli u svom životu, a što nam pokazuje našu veliku potrebu za Bogom i našu svakodnevnu potrebu za Spasiteljem?

B. Šta smo to iskusili, što nam je pokazalo Božju veliku ljubav i Njegovo veliko saučešće prema nama?

III Učiniti: Osloniti se na Hrista

A. Kako odgovaramo na mnogobrojne dokaze o grešnosti svoje prirode?

B. Kako možemo svakodnevno u molitvi izraziti ne samo stvarnost svoje potrebe već i svoje prihvatanje onoga što je Hristos učinio za naše spasenje?

Sažetak: I hrišćani i neznabošci moraju priznati svoju apsolutnu potrebu i potpuno se osloniti na Hristovu moć da ih spase od njihove grešne prirode.

KORAK PRVI – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Jedino Božjom blagodaću primamo dar spasenja.

Samo za učitelje: U pouci za ovu sedmicu razmatramo i istražujemo činjenicu da ljudska dobrotu sama po sebi nije dovoljna da bi se zadovoljili zahtevi Božje pravednosti.

U osamnaestom veku mislioci su počeli da gledaju oko sebe, da proučavaju zapadno društvo i da shvataju da, uprkos pozivanju na hrišćanstvo i na moral, ljudi nisu postali dobri. U stvari, bili su prilično loši, a verovatno je naša civilizacija, uključujući i Crkvu, dala tome svoj doprinos. Da li je zaista moguće, pitali su se, da su ljudi u svom „prirodnom stanju“ u suštini dobri, a da su Crkva, država i društvo krivi za njihovo sadašnje stanje?

Kada su se istraživači koji proučavaju društva koja još uvek žive u, naizgled, idealnom skladu s prirodom vratili sa svojim izveštajima, ovi mislioci su to smatrali potvrdom svojih sumnji. Iz tog povezivanja opravdanog nezadovoljstva postojećim stanjem i pogrešno shvaćenih izveštaja o drugim društvima, nastala je ideja o plemenitom divljaku.

Od tada, mnoštvo raznih ideologija i filozofija pokušalo je da vrati ljudski rod u njegovo prirodno, moralno i srećno stanje. Većina tih pokušaja završila se razočaranjem ili katastrofom. Lični i društveni moral i dalje je u stanju slobodnog pada. Ako nas, dakle, društvo čini lošima, šta nam preostaje, ima li uopšte neke nade?

Razmislite o ovome: Zašto nam je tako teško da prihvatimo činjenicu da je naša priroda grešna i pokvarena?

KORAK DRUGI – ISTRAŽIVANJE

Biblijski komentar

I Ne stidim se jevanđelja
Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 1,16. 17 i 1. Korinćanima 1,23.

U Pavlovo vreme, kao i sada, bilo je mnogo onih koji su propovedali razna jevanđelja. Neki od njih bili su „hrišćanski“, uz dodatak još po nečega. Ponekad je to bio neki oblik legalizma nasleđen od fariseja. Ponekad je to bila mešavina Hristovog učenja uz dodatak jedinstvenih kosmologija i mapa drugog sveta, koje su osposobljavale njihovog vlasnika da, možda malo brže, stigne na Nebo. Sve se to predstavljalo kao „jevanđelje“ s nešto malo više snage, bar prividno.

Sa svim tim mogućnostima, zašto bi se vernik zadovoljio Pavlovim jevanđeljem, koje se svodilo samo na Hrista, raspetog i vaskrslog? Suviše jednostavno. Ili je tako bar izgledalo onome koji ga je posmatrao bez naočara vere.

U stvarnosti, Pavlovo jevanđelje je zaista bilo pravo jevanđelje - jevanđelje koje nije ni bilo Pavlovo, već Hristovo. Njemu nisu bili potrebni dodaci zastarelog legalizma ili spekulativnih kosmologija. Njemu nije bila potrebna dodatna snaga, jer je ono samo bilo sila Božja. I što je još važnije, ne samo da mu nije bilo potrebno „još nešto“, nego nije moglo ni da trpi to „još nešto“.

U stvari, ipak je postojalo još nešto: vera - nova svest koju nam Bog daje kada posmatramo Njegova moćna dela. Onome koji je bez vere jevanđelje izgleda suviše jednostavno i nelogično. Kako bi smrt jedne istorijske ličnosti u nekom udaljenom mestu Rimskog carstva mogla nama da donese spasenje? Takvo razmišljanje je u direktnoj suprotnosti s filozofskim i verskim sistemima onog vremena, a i današnjim, koji deluju na slušaoce svojom snažnom logikom, laskanjima, i složenim objašnjenjima značenja života.

Hristovo i Pavlovo jevanđelje delovalo je neubedljivo i ludo intelektualcima kasne antike, kao i mnogim postmodernistima danas, ali njegova istinska snaga može se videti u životu ljudi koji dozvoljavaju Bogu da im podari novi smisao kroz veru i da ih promeni uz njenu pomoć. Svi mi želimo da budemo bolji nego što jesmo, ali samo Bog može da učini to za nas, a jevanđelje je Njegovo oruđe.

Razmislite o ovome: Zašto je jevanđelje o Hristu, raspetom i vaskrsnom, sve što nam je neophodno za spasenje?

II Navoditi na pokajanje

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 2,4-12.

U ovom tekstu, Pavle se obraća ljudima koji veruju da se opravdavaju svojim delima i s visine gledaju na one koji su manje pravedni od njih, iako ni sami ne uspevaju da dostignu svoja vlastita merila. Možemo pretpostaviti da oni misle, nalazeći za sebe opravdanja koja nikada ne nalaze za druge, da su, na neki način, Božji miljenici. Svakako da će Bog zanemariti neke njihove sitne greške kad su u svemu ostalom tako primerni.

Pavle opravdano primećuje da njihove sitne greške i nisu tako sitne, u stvari, oni sami čine upravo ono što osuđuju kod drugih. Smatrajući da su, na neki način, izuzeti od suda, oni se suprotstavljaju svojoj vlastitoj teologiji i osuđuju, ne druge, već sebe same. Oni su, u stvari, u gorem položaju od onih koji ne znaju ili imaju nepotpuno znanje o tome šta je dobro, a šta je zlo, ali bar pokušavaju da žive po tome.

Druga činjenica glasi: iako smo svi grešnici i kršimo zakon, naš promašaj nije nešto što bismo mogli olako da shvatimo. Svi greše, ali nema nikakve sigurnosti u tim brojkama. Poslušnost Zakonu se očekuje od svakoga i ako ga kršimo, mi smo osuđeni. Bog nas je otkupio svojom blagodaću, ali po cenu krvave, bolne i usamljeničke smrti svoga Sina.

Razmislite o ovome: Zašto je Pavle, govoreći o nagradama i kaznama za kršenje i nekršenje zakona, naglašavao da će one stići „prvo Jevreje i Grke“? (Rimljanima 2,9)

KORAK TREĆI – PRIMENA

Samo za učitelje: Pozovite svoje učenike da se posluže ovim pitanjima kako bi razmislili o hrišćanskoj nadi za svoj život i za svet uopšte.

Pitanja za razmišljanje

1. Pavle se poziva na „jevanđelje Hristovo“ u Rimljanima 1,16 i u 1. Korinćanima 9,16-18. Za većinu nas postoji samo jedno jevanđelje, naime, jevanđelje Isusa Hrista. Međutim, za Pavla postoje i druga, lažna jevanđelja. On to posebno ističe u Galatima 1,6-9. U poslednje vreme zaista smo se uverili, nakon otkrića mnogih rukopisa takozvanih jevanđelja, da ona pokušavaju da objave neko svoje jevanđelje, služeći se samo likom Isusa Hrista. Koja vrsta lažnog jevanđelja postoji danas?

2. Sa mnogih propovedaonioca govorilo se: „Ne treba da budeš dobar da bi bio spasen, ali moraš da budeš spasen da bi bio dobar“!

Da li se slažete? Zašto? Da li je moguće biti dobar, a ne biti spašen? Šta bi, u tom slučaju, značilo biti dobar?

Pitanja za primenu:

1. Zašto je danas tako teško uveriti svet da su ljudi grešni? Zašto je to neophodno za spasonosno prihvatanje Isusa Hrista? Na koji način biste vi predstavili tu istinu onima koji je ne razumeju?
2. Zašto je tako opasno obraćati previše pažnje na grehe drugih ljudi? Vidi Rimljanima 2.

KORAK ČETVRTI - KREATIVNOST

Samo za učitelje: U toku ove sedmice shvatili smo da niko od nas nije prihvatljiv pred Bogom bez Hristovog posredovanja. Ali, u svojoj beskrajnoj milosti, Otac je prihvatio Hrista kao dragovoljnu žrtvu, a preko te žrtve i mi smo prihvaćeni kao da nikada nismo zgrešili. Naglasite da, kao što smo svi podjednako grešni kada je reč o našim zaslugama, tako smo svi podjednako pravedni kad prihvatimo zasluge Hristove žrtve u našu korist.

Da biste naglasili nivo svetosti koji bismo morali da dostignemo da bismo svojim zaslugama postali prihvatljivi pred Bogom, učinite sledeće - napunite čašu vodom. Napišite velikim slovima: „Skoro čista voda“. Ako učenici ne shvate u čemu je stvar, upitajte ih: „Da li biste hteli da popijete čašu skoro čiste vode?“ Oni će svakako upitati šta čini da voda nije čista, već skoro čista? Kažite da ona sadrži samo jedan posto pesticida, a da je ostalih 99% potuno čista voda. Ponovo upitajte da li bi neko hteo da popije tu vodu. Naravno da se niko neće javiti.

Naglasite da za Boga naša delimična dobrotu predstavlja isto ono što za nas predstavlja skoro čista voda. Čak i 99% pravednosti sadrži 1%

nepravednosti. Da bi voda bila pitka, mora da se očisti od svake nečistoće. Isus je naš filter.

POUKA 4

OPRAVDANJE VEROM

Ključni tekst: Rimljanima 3,28.

Vernik će:

Saznati: Uporediti ulogu zakona i vere u opravdanju.

Osetiti: Priznati dubinu do koje se Bog spustio da bi preuzeo na sebe posledice naših greha.

Učiniti: Prihvatiti Hristovu smrt za nas, koja nas je učinila pravednima pred Bogom.

Kratak pregled pouke:

I Saznati: Zakon i ljubav

- A. Na koji način nam zakon dočarava sliku Božjeg savršenstva? Zašto se to savršenstvo može postići jedino verom u Hrista?
- B. Objasnite kako Hristova smrt predstavlja priznanje velikih zahteva zakona kao nečega što dugujemo, a ne možemo da platimo, i kako Bog nudi da prihvati Hristov život i smrt kao isplatu toga duga.
- C. Kako da se odnosimo prema Božjem zakonu i Božjoj ljubavi koji su prikazani na krstu?

II Osetiti: Temelji Zakona i ljubavi

- A. Kako je Vladar svemira sposoban da uzdigne zakone na kojima se svemir temelji, a da istovremeno pruža ljubav, nadu i milost onima koji nisu održali ta temeljna načela?

B. Na koji način se tvoje srce širi kada pokušáš da shvatiš visinu i dubinu do kojih Bog doseže?

III Učiniti: Naš odgovor

A. Kakav treba da bude naš svakodnevni odgovor kada steknemo jasnu sliku pravednih zahteva Božjeg zakona i svoje zavisnosti od Hrista, koji je naša pravednost?

Sažetak: Božji zakon je savršen i ljudi nikada neće uspeti da zadovolje njegova merila; ali kada prihvatimo Hristovu pravednost, koja nam je ponuđena umesto našeg nesavršenstva, Bog nas računa u pravednike.

KORAK PRVI - MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Bog će se poslužiti svakim sredstvom koje mu stoji na raspolaganju da bi nas vratio u svoju porodicu.

Samo za učitelje: U ovoj pouci razmatramo i istražujemo veru kao naše jedino sredstvo pomirenja s Bogom.

Svi smo mi višestruki prestupnici. Nismo u stanju ni da se setimo kada smo počeli da činimo zlo. To nam je došlo nekako sasvim prirodno. Odrasli smo među grešnicima, a neki od njih su nas i učili, svesno ili nesvesno, kako da još više i lakše grešimo.

Mi znamo razliku između dobra i zla, pa se ne možemo pravdati neznanjem. Svi naši prestupi su poznati sudiji, i nema nikakve nedoumice da li smo krivi ili ne, jer svi znaju da jesmo. Ne pomaže nam ni to što se kajemo. Suočavamo se sa doživotnom osudom od koje je teža samo smrtna kazna.

Nema nikakve nade. Nijedan advokat nije dovoljno dobar da nas opravda ili smanji našu kaznu. A onda se pojavljuje čovek o kojem

smo već slušali. Kako da ga opišemo? On je na neki način mešavina najboljih osobina Gandija, Majke Tereze i Mocarta, samo mnogo bolji. Na putu je da osvoji mnoge Nobelove nagrade, ali umesto toga, On dolazi na naše suđenje. Da skratimo priču, on prihvata na sebe kaznu koju smo mi zaslužili, a nama odaje čast koja Njemu pripada. Postoji li tako nešto u sudskim analizama? Vi se iznenada nalazite na putu kući, a On odlazi u kazneni zavod. Kako biste se osećali kada bi vam se tako nešto dogodilo?

Razmislite o ovome: Kao ljudska bića, imamo problema da oprostimo jedni drugima. Kako da odgovorimo na Božje neverovatno delo oprostjenja?

I Greh: pokriven ili izbrisan?

Razmotrite u razredu stihove u 1. Mojsijevoj 3; Pričama 28,13; Rimljanima 3,25; Jevrejima 9,5; 2. Mojsijevoj 25,18-21.

Koliko god da smatramo sebe dobrima i pravednima, naš život je pun greha. Znamo da je to istina, a naš prirodni instinkt jeste da sakrijemo svoj greh. Ta reakcija potiče još iz Edema, kada su Adam i Eva shvatili da su goli i kada su napravili odeću od lišća (1. Mojsijeva 3,7). Na neki način, ta reakcija je savršeno logična. Naši gresi nas odvajaju od Boga i od boljeg dela nas samih. Oni moraju da budu pokriveni da bismo mogli da održavamo vezu sa svetim Bogom i da otkrivamo šta On očekuje da budemo. Međutim, imamo li snage da to činimo sami?

Tekst u Pričama 28,13 jednostavno kaže: „Ko krije prestupe svoje neće biti srećan, a ko priznaje i ostavlja dobiće milost!“ Drugim rečima, mi ne možemo da krijemo svoje grehe i da očekujemo da će oni ostati skriveni. Šta se događa kada pokušavamo da sakrijemo svoju grešnu prirodu? Prvo, naše pobude tada nisu čiste; kada prikrivamo svoje grehe, najčešće nas pokreće želja da izgledamo dobro u očima drugih ljudi. Bog se ne da varati, a duboko u sebi mi to znamo.

Drugo, naše skrivanje nije savršeno. Pre ili kasnije, naše pravo grešno „ja“ izranja ispod maske. Razmislite o odeći od lišća koju su Adam i Eva sebi načinili. Šta se događa sa lišćem kada ga jednom otkinete sa drveta? Ono vene, a vi ste i dalje goli ispod svoje odeće.

Bog želi da skloni vaše grehe iz vidokruga isto toliko koliko i vi to želite, možda i više. On ne želi samo da ih prikrije, On želi da ih izbriše. Jedino On može to da učini uspešno. Setimo se ponovo 1. Mojsijeve 3. Kada je Bog pronašao Adama i Evu i ustanovio šta se dogodilo, On sam je načinio odeću od kože da pokrije njihovu golotinju. U čemu je razlika između njihove odeće i Božje? To je bila razlika između lišća i kože! To je razlika između poraza i oprostjenja.

U ovom kontekstu važno je naglasiti pojam „pomirenje“ koji, u stvari, podseća (Jevrejima 9,5) na sedište /presto/ milosti na kovčegu zaveta. To nije bilo sedište, kao što bi se moglo pomisliti, već poklopac kovčega. Na njemu su bila dva heruvima s raširenim krilima. Na sedištu milosti naši gresi su izbrisani i uklonjeni iz Božje blizine. Reč u jevrejskom originalu odnosi se više na pokrivač nego na pomirenje.

Mi želimo da naši gresi budu sklonjeni iz vidokruga. Samo Bog, delovanjem svoga Sina Isusa Hrista, može da učini da nestanu zauvek.

Razmislite o ovome: Imate li poverenja u Boga da će On pokriti i izbrisati vaše grehe, ili i dalje pokušavate sami to da učinite? Ako je ovo drugo tačno, šta vas sprečava da zatražite Božje oprostjenje i saučešće?

II Opravdani verom

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 3,28.

Bog želi da oprost, da pokrije, da izbriše naše grehe, a i mi želimo da oni budu oprostjeni, pokriveni i izbrisani. Kako bismo mogli, ovako nesveti i nečisti kakvi jesmo, da se približimo Bogu koji je potpuno različit od nas?

Ponovo nailazimo na pojam vere. U svom sadašnjem stanju, mi nismo sposobni ni da zamislimo Boga pravilno. Zato nam je Bog obezbedio sredstvo preko kojeg razgovaramo s Njim. To sredstvo nazivamo vera. Vera nije samo neko uverenje. U hrišćanskom smislu, vera podrazumeva poverenje. Poverenje u Boga kao u Biće. Poverenje u Boga koji je stvaran i koji radi u našu korist.

Vera nije emocija. Mi ne osećamo uvek Božju prisutnost, niti se uvek osećamo vernim, ispunjenim verom. Svaki čovek prolazi kroz trenutke sumnje kada se pita: „Da li je ovo stvarnost? Da li ja zavaravam samog sebe?“ Vera nije nešto do čega stižemo logikom. Ona postoji izvan logike, emocija i svih drugih ljudskih kategorija, jer je božanskog porekla.

Kada nam Bog daje tu veru, mi je možemo prepoznati i nastaviti dalje uprkos svojim slabostima. Možemo verovati Bogu da će On ukloniti naše grehe i biti sigurni da će On to učiniti na način koji se razlikuje od naših ljudskih puteva i shvatanja. Tada ćemo primiti silu da postanemo ljudi kakve Bog želi da ima na svojoj strani.

Razmislite o ovome: Kako naša vera menja način na koji živimo, na vidljiv, primetan način?

KORAK TREĆI – PRIMENA

Samo za učitelje: Naglasite svojim učenicima da se spasavamo ne na temelju svoje dobrote, već spasonosnom blagodaću Božjom i Njegovom dobrotom.

Pitanja za razmišljanje:

1. Ima li u ljudskom zakonu i pravdi nekih sličnosti sa Isusovom žrtvom, Njegovim stupanjem na naše mesto? Šta nam to govori o tome koliko je Božji zakon neshvatljivo viši od ljudskih zakona? Šta nam to govori o svrsi Božjeg zakona, ako se uporedi s ljudskim zakonom, koji se prvenstveno bavi kaznama i disciplinom?

2. Na koji način su pravednost po zakonu i Božja pravednost jednaki ili se dopunjuju?

3. Kako su se ljudi spasavali pre nego što se Hristos pojavio na Zemlji, tu živeo i umro? Ako su se spasavali na isti način, da li su razumeli misao o spasenju na isti način kao i mi? Zašto da ili zašto ne? Zapitajmo se, takođe, šta je to što ni mi danas ne razumemo o spasenju i što ćemo potpunije shvatiti mnogo kasnije?

Pitanja za primenu:

1. Teorijski, većina od nas može da prihvati činjenicu da je greh greh i da nijedan grešnik nije bolji od drugoga. S druge strane, većina od nas bi radije živela pored licemera i ogovarača nego pored masovnog ubice. Društvo, dakle, ocenjuje ili razvrstava grehe u kategorije, smatra da su neki grešniji od drugih. U kom smislu su svi gresi isti?

2. Hristova žrtva uzima od nas zakonsku krivicu za naše grehe, ali se često suočavamo s posledicama svojih greha. Kako da naše prihvatanje pred Bogom postane stvarnost za nas?

3. Samo zahvaljujući Hristovoj žrtvi i zameni koju je obezbedio za nas, mi možemo da držimo zakon. Kako i zašto? Da li je to zato što tako stičemo veću motivaciju? Da li dobijamo pristup natprirodnoj sili koja nam pre toga nije stajala na raspolaganju? Objasnite.

KORAK ČETVRTI – KREATIVNOST

Samo za učitelje: U toku ove sedmice naučili smo da je Bog, iako toga nismo dostojni, odlučio da nam pokloni spasenje. Zašto bismo onda želeli da živimo kao i do sada?

Ključna misao u ovoj pouci je ideja zamene. Hristov izveštaj o savršenoj poslušnosti zakonu zamenjuje naš izveštaj o neposlušnosti, povremenoj poslušnosti ili poslušnosti iz pogrešnih pobuda.

Paradoksalno, mi možemo zameniti svoju lažnu pravednost za pravednost koja dolazi samo od Boga.

Naglasite ideju o zameni. U našem svetu postoje mnoge vrste zamena, neke su bolje, a neke lošije od originala. Neki primeri korisnih zamena su: med umesto šećera, soja umesto mesa, i tako dalje. Druge zamene su štetne, kao prilikom skandala sa mlekom u Aziji, kada su proizvođači u mlečne proizvode stavljali melamin umesto dodatnih proteina, što je dovodilo do bolesti i smrti. Pronađite neke duhovne analogije.

POUKA 5

OPRAVDANJE I ZAKON

Ključni tekst: Rimljanima 4,1.2.

Vernik će:

Saznati: Objasniti zašto je vera u Božje staranje da nam omogući pravednost temelj pravilnog odnosa sa Bogom u celom Starom i Novom zavetu.

Osetiti: Osetiti blagoslove opravdanja verom.

Učiniti: Odbaciti svoja dela i pokloniti puno poverenje onome što je Hristos učinio za nas.

Kratak pregled pouke:

I Saznati: Avraamova vera

- A. Zašto je Avraam, otac obrezanih i neobrezanih, proglašen pravednim? U čemu je važnost saznanja da se to proglašenje dogodilo mnogo vremena pre nastanka razlike između Jevreja i neznabožaca, davanja Mojsijevog zakona ili Hristove smrti na krstu?
- B. Zašto je opravdanje verom, a ne držanjem zakona, bilo osnovno verovanje svih ljudi u sva vremena?

II Osetiti: Blagoslovi opravdanja

- A. Kako je Bogu bilo moguće da oprost Davidu iako je tako mnogo grešio?

B. Koji blagoslovi se dobijaju kada se neko opravda verom?
(Rimljanima 4,6-8)

III Učiniti: Odreći se sebe radi Hrista

A. Pošto zakon ne daje život ili pravednost, već samo naglašava razliku između greha i pravednosti, šta možemo učiniti da bismo postali pravedni i dobili večni život?

B. Kako se oni koji su spaseni Hristovom žrtvom odnose prema zakonu?

Sažetak: Svi ljudi u sva vremena suočili su se sa istom potrebom da odbace svako nastojanje da zadobiju spasenje sledeći pravila ili rituale. Spasenje dolazi jedino kada dozvolimo Bogu da nas opravda krvlju koju je Isus Hristos prolio za nas na Golgoti.

KORAK PRVI – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Bog je istovremeno izvor pravde u svom Zakonu, i blagodati u pomiriteljskoj smrti Isusa Hrista, koja nas spasava od greha.

Samo za učitelje: U ovoj pouci raspravljamo o odnosu između Božjeg zakona i Njegove blagodati.

Zamislite da se nalazite u školi koja nudi samo dve ocene: prolazite ili padate. Jedini problem je u tome što, da biste prošli, morate da postignete savršenu ocenu na svakom testu, na svakom ispitu. Samo jedan pogrešan odgovor, jedan jedini, pokopao bi sve vaše izgleda da položite. Drugim rečima, možete odgovoriti pravilno na svako pitanje, svaki put, a onda pogrešiti kod poslednjeg testa, na poslednjem pitanju, i pasti isto kao i neko ko je pogrešno odgovorio na svako pitanje. U stvari, spasenje zaista tako izgleda. Nama je potrebna apsolutno savršena ocena za spasenje, apsolutno savršena svetost, apsolutno savršena poslušnost Božjem zakonu. Sve što je manje od toga vodi padu. Najveći svetac koji ima samo jednu sitnu manu u

svom karakteru nalazi se u istom čamcu s najgorim i najpokvarenijim zločincem. Bez apsolutne pravednosti mi smo izgubljeni.

Zamislite da se u školi nalazi učenik koji je dobio apsolutno najviše ocene i koji nudi da ih ustupi vama. To znači da bi se vama uračunale njegove savršene ocene, što bi za vas, u stvari, bio i jedini način da prođete.

U određenom smislu, jevanđelje to i jeste. Niko od nas nema prelazne ocene. Svi smo mi promašili više nego jedan odgovor, jer smo prekršili Zakon. Samo Isus ima savršenu pravednost i radosna vest jevanđelja glasi da je On nudi svima koji je verom zatraže.

Razmislite o ovome: Božji zakon proizlazi iz Njegove pravednosti, dobrote i blagodati. Zašto ideja da je Hristos ukinuo Zakon, kao što mnogi hrišćani misle, nema nikakvog smisla?

KORAK DRUGI – ISTRAŽIVANJE

Biblijski komentar

I Avraam

Razmotrite u razredu tekst u 1. Mojsijeva 15,6 i Rimljanima 4.

Kao ljudi, mi smo skloni da uzdižemo druge ljude na pijedestal, ponekad čak i doslovno. Ta sklonost se najbolje pokazuje u našem gledanju na biblijske ličnosti i na druge heroje vere. Pri tome zaboravljamo da su oni zaista heroji vere. Oni su to što jesu zbog toga što su imali vere u ono što Bog može da učini preko njih i za njih, a ne zbog toga što su se rodili s nekim posebnim genom vere koji većini od nas nedostaje.

Razmislimo o Avraamu. Njega poštuju tri velike religije koje se, osim u tome, u malo čemu slažu. U starom svetu, čak su i neznabošci smatrali da Avraama treba poštovati. Paganski rimski imperator Aleksandar Sever (222-235. posle Hrista), potpuno promašivši smisao

prave vere, stavio je kip Avraama, zajedno s kipovima Mojsija, Isusa, Orfeja i Apolona u svoju privatnu kapelu.

U čemu je Avraamova veličina? „Verova Avraam Bogu, i primi mu se u pravdu“ (Rimljanima 4,3).

Avraamu je takođe bilo potrebno da mu se uračuna pravednost, jer je nije imao. Grešio je. Ponekad je temeljio svoje odluke na strahu i neverovanju. Na primer, tekst u 1. Mojsijevoj 12,10-20 opisuje Avraama kako tvrdi da mu Sara nije žena i dozvoljava da je faraon uzme kao inoću, a zatim ponavlja istu grešku u slučaju Avimeleha u 1. Mojsijevoj 20. Zatim, tu je i njegova odluka, opisana u 1. Mojsijevoj 16, da "pomogne" Bogu da ispuni svoje obećanje da će mu dati sina. Ukratko, pogled izbliza otkriva da je Avraamov život isto tako ispunjen greškama kao i život svakoga od nas.

Ni Avraamov rodoslov nije bio naročito svet, iako su Jevreji u Pavlovo vreme smatrali velikom čašću što potiču od Avraama. Avraam je potomak Noja, kao i svi drugi stanovnici Zemlje. Iako su svi drugi prepotopni ljudi izginuli ne ostavivši naslednike, Nojevi potomci su uskoro pokazali da nemaju ništa manje talenta da izdaju ili razočaraju Boga. To su bili Avraamovi preci.

Ni Avraamova sklonost prema dobru i svetosti, ni njegovo nasledstvo nisu bili naročito dobri, ali je sam Avraam bio poseban, kao što i svako od nas može da bude poseban; on je verovao da Bog može da ga promeni, da radi preko njega, da blagoslovi svet preko njega. On je poverovao Bogu i Bog ga je prihvatio kao pravednog; u stvari, Bog ga je osposobio da bude pravedan.

Razmislite o ovome: Kao što je nameravao da blagoslovi svet preko Avraama uprkos njegovim ličnim greškama, Bog isto tako želi da blagoslovi ceo svet i preko nas. Kako vas je priča o Avraamu nadahnula da verujete u Boga kao što On veruje u vas?

II Blagodaću, kroz veru

Razmotrite u razredu sledeće tekstove: Rimljanima 4,13-16 i Efescima 2,8.

Blagodat i vera su reči koje u Novom zavetu obično stoje jedna uz drugu. Tekst u Efescima 2,8 kaže nam da smo spaseni blagodaću kroz veru. Vera je jedini način da se povežemo s Bogom. Ali, čak bi i vera bila uzaludna da nam Bog nije pružio ruku. Božje pružanje ruke prema nama je delo blagodati, nezaslužene naklonosti.

U Starom zavetu, reč prevedena kao *blagodat* obično izražava naklonost jedne osobe prema drugoj, često bez nekog vidljivog uzroka ili razloga. Upotrebljena u teološkom smislu u Novom zavetu, ona ima skoro identično značenje, osim što je ovde reč o Bogu koji nas vidi i voli, jednostavno zato što je takav.

Osim blagodati, tu je i Božji zakon. Bog nam je dao zapovesti i sve što se od nas traži jeste da ih držimo. Ima ih samo deset. Mi se zaista trudimo. Ali, činjenica je da, nezavisno od Boga, nemamo sposobnosti da ispoštujemo čak ni samo deset kratkih pravila.

Može li Bog jednostavno da ukine neka od tih pravila? Ne, ukoliko ne želi da dovede u pitanje svoju pravednost i svetost. Međutim, Bog može da nam dodeli više blagodati koju možemo da primimo i upotrebimo verom. Zahvaljujući savršenom životu i pomiriteljskoj žrtvi svog Sina, Bog nas gleda kao da smo učesnici u Hristovoj pravednosti.

Razmislite o ovome: Kako se možemo poslužiti Božjim darom vere da bismo primili Njegovu spasonosnu blagodat?

KORAK TREĆI – PRIMENA

Samo za učitelje: Pozovite učenike da se posluže ovim pitanjima i da razmisle o odnosu između blagodati i Božjeg zakona.

Pitanja za razmišljanje:

1. Velika većina ljudi Pavlovog vremena bila je u nedoumici kada je reč o odnosu između Zakona i blagodati. Neki su verovali da treba

držati Zakon da bismo postali dostojni da primimo blagodat. Drugi su čak mislili da je moguće držati Zakon ne pozivajući se na blagodat. Kakav je pravi odnos između blagodati i Zakona?

2. Jedan od razloga što se Zakon ne može ukinuti, niti promeniti, jeste taj što njegova osnovna načela predstavljaju volju i karakter samoga Boga, pa su, prema tome, večno na snazi. Kako biste ukratko opisali ta načela?

3. Zašto je verovanje da čovek može da stigne na Nebo i dobije spasenje svojim dobrim delima i danas tako prošireno, čak i u hrišćanskim krugovima?

Pitanja za primenu:

1. Iako znamo da se spasavamo blagodaću, obuzeti smo svojim dostignućima. Koje se opasnosti kriju u tom nastojanju? Kako bismo mogli da se promenimo?

2. Iako Pavle i drugi novozavetni pisci jasno naglašavaju sveopšte spasenje u Hristu, kako i dalje, čak i u hrišćanskim crkvama, podižemo veštačke prepreke?

3. Avraam je poverovao Božjim obećanjima, a znak njegovog verovanja bilo je obrezanje. Kojim spoljašnjim znakom mi danas pokazujemo da verujemo Bogu?

KORAK ČETVRTI – KREATIVNOST

Samo za učitelje: U toku ove sedmice naučili smo da je Božji zakon i dalje na snazi i da spasenje od greha dobijamo u Isusu Hristu.

Božji zakon nije proizvoljan. To se posebno vidi u Deset zapovesti, koje iznose pravila ljudskog ponašanja prema Bogu i bližnjima. Čak i najuvereniji zastupnik mišljenja da je taj Zakon ukinut, ne bi želeo da

živi u društvu u kojem ljudi ne poštuju ili samo zanemaruju pravila Deset zapovesti.

Napišite jednu ili više zapovesti iz Dekaloga na tabli. Zatražite od nekoga da je glasno pročita. Upitajte koje se načelo krije iza te zapovesti i na koji način ga možemo primeniti.

POUKA 6

TUMAČENJE VERE

Ključni tekst: Rimljanima 5,1.2.

Vernik će:

Saznati: Iako su sva Adamova deca zgrešila, svi mogu da postanu Hristova deca, deo carske porodice, ako prihvate ono što je On učinio da spase svet.

Osetiti: Radovati se u miru koji imamo uprkos nevoljama, zato što su ljubav i nada Svetim Duhom ušle u naš život.

Učiniti: Prihvatiti besplatni dar blagodat koji Hristos nudi, da bismo živeli životom onih koji su opravdani pred Bogom.

Kratak pregled pouke:

I Saznati: Greh preko Adama, blagodat preko Hrista

A. Ceo ljudski rod osuđen je na smrt zbog svoga praoca Adama. Kako nam je Hristovo delo pravednosti, učinjeno u našu korist, omogućilo da zahtevamo da Božja porodica bude i naša?

B. Ako nas je Hristova smrt pomirila s Bogom, šta nam je tek Njegov život omogućio?

II Osetiti: Radovati se u nadi i ljubavi

- A. Hristos je živeo i umro za nas, ali mi smo još na ovom svetu bola i smrti. Zašto imamo razloga da se radujemo uprkos svojim nevoljama?
- B. Šta je to Sveti Duh izlio u naša srca što nam pomaže da već sada živimo u jednoj novoj stvarnosti, u stvarnosti večnog života?

III Učiniti: Savršeni dar

- A. Šta znači da je dar blagodati veći od pretnje smrću?
- B. Kojim svakodnevnim aktivnostima možemo pokazati da se radujemo u Božjoj blagodati?

Sažetak: Iako svi trpe posledice greha, mi možemo izabrati drugi niz posledica - mir, nadu i ljubav, koje su posledica Hristove pravednosti.

KORAK PRVI – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Pošto nas je Bog primio u svoju porodicu, imamo pristup neprocenjivim riznicama Neba, dostupnim svakom hrišćaninu koji želi da bude sličan Isusu.

Ljudska želja za prihvatanjem izgleda neutoljiva. Ljudi i žene troše milione dinara na kozmetiku, frizera i estetske operacije ne bi li postali prihvatljivi za druge – da ne spominjemo troškove oko mode, uređenja doma, automobila. Mladi preklinju roditelje da im kupe „firmiranu“ odeću i druge takve „neophodnosti“, jer je njihov strah da neće biti prihvaćeni u društvu vršnjaka veoma veliki.

Žalosno je, ali istinito, da mnogi nikada ne prevaziđu taj strah. Nije, dakle, nikakvo čudo što mnogi ne uspeju da poveruju da postoji Bog koji nas prima upravo onakve kakvi jesmo, bez ikakvih dodataka. Prema tome, naše ponašanje je oblikovano ne onim što je pravo i dobro, već bolesnim strahom da će nas Bog isključiti iz Neba ukoliko ne uspemo da se „dovedemo u red“. Koliko je onih koje su tako uplašeni ljudi udaljili od Boga, govoreći im da ih Bog ne može

prihvatiti ukoliko nose prekratku suknju ili čine nešto drugo što oni smatraju neprihvatljivim? Što je još važnije, kako da uverimo ljude, ranjene sličnim idejama, da Bog nije takav i da je spreman da primi svakoga koji prihvati poziv Hristovog krsta – poziv koji nudi pripadništvo Božjoj porodici?

Uvodna aktivnost: Zamolite vernike da na jednoj listi iskreno napišu šta sve čine da bi bili prihvatljivi za druge. Na šta troše svoj novac, šta sve rade, i tako dalje. Zatim, zatražite od razreda da iskreno napišu šta sve čine da bi bili prihvatljivi u Božjim očima. I konačno, da kažu šta od toga smatraju najvažnijim.

Diskusija: Uporedite teret zaslužene prihvatljivosti sa slobodom bezuslovne prihvatljivosti.

KORAK DRUGI – ISTRAŽIVANJE

Biblijski komentar

Razmislite o ovome: Kako su vas nevolje pripremile da se približite Isusu? Da li vas nevolje navode da posumnjate u svoj položaj pripadnika Božje porodice, ili vam daju sigurnost da se nalazite na istoj strani sa Bogom? Da li će vaše svedočenje za Hrista biti snažnije ako živite lagodnim životom, ili ako zajedno s Hristom prolazite kroz mnoge nevolje?

KORAK TREĆI – PRIMENA

Samo za učitelje: Iako Biblija jasno govori da su spasenje i zajedništvo s Bogom dar, mnogi hrišćani, kao i nekadašnji Jevreji, ponašaju se kao da je to njihovo pravo. Pogledajte sledeće primere i upitajte samoga sebe: „Kako da pomognem bližnjima da uvide da nam Bog ne duguje ništa, ali nam nudi sve?“

Aktivnost: Šta da učinite za ljude u sledećim situacijama?

a. Karla nije mogla da poveruje da ju je Bog prihvatio. Bolovala je od teškog oblika raka i sama se starala o troje male dece. Njena tetka je počela da je uverava da će je Bog izlečiti ukoliko bude pokazala dovoljno vere. Lekari su joj davali od šest meseci do godinu dana života.

b. Marko je upravo pušten iz zatvora u kojem je, zbog ubistva, proveo polovinu svog života. On se kaje zbog svoje prošlosti i ne veruje da Bog može da ga spase.

c. Magdalena je ogorčena iako je učinila sve što je mogla da bi bila verna Bogu. Izgubila je posao, jer je odbila da radi subotom. Ostavila je mnoge svoje omiljene namirnice, jer je želela da „posveti hram svoga tela“. Isterala je iz kuće kockare koje je njen muž dovodio, da njihove loše navike ne bi pokvarile njenu decu. Muž je otišao, a deca žele da žive s njim. Pošto nema siguran dohodak, sud će decu sigurno dodeliti ocu. Želi da zna zašto ju je Bog ostavio.

Pitanja za razmišljanje:

1. Da li hvatanje za Božja obećanja znači da će Bog uvek učiniti ono što od Njega očekujemo?
2. Kako nas nevolje i patnje mogu oblikovati po ugledu na Hrista?
3. Kako da razvijemo tiho, spokojno poverenje u Boga, tako da nas nevolje ne mogu navesti da posumnjamo da nas je On prihvatio?

Svedočenje:

Dok je rastao, Danijel se trudio da živi „pravednim“ načinom života da ne bi uznemirio svoje roditelje. Pošto je poticao iz doseljeničke porodice sezonskih radnika, cenio je napore koje su njegovi roditelji uložili da mu pruže siguran dom i prihvatljive uslove života. Ponekad je, iz poštovanja prema njima, mada ne baš radosno, prihvatao

ocene i sudove svojih roditelja na području morala i savesti. Naravno, roditelji nisu vršili pritisak da bi ga naveli da to čini. Bile su to dragovoljne odluke da bi bio prihvaćen u krugu porodice.

Danijelov odnos prema Bogu bio je uspostavljen pod istim uslovima. Mnogo puta je izbegavao da čini loša dela samo zato što je smatrao da bi time pružio priliku Sotoni da prigovara Bogu što je tako dobar prema osobi koja to ne zaslužuje. Smatrao je da je Božja ljubav mnogo snažnija motivacija na dobro nego strah od paklenog ognja, negodovanja crkve i javne sramote.

Razmislite o ovome: Kako zaključujete da li se pobuda da činite dobro zasniva na strahu od Boga ili na činjenici da vas je On prihvatio?

KORAK ČETVRTI – KREATIVNOST

Samo za učitelje: Urođena želja čovekova da se spase navela je skoro sve svetske religije da uspostave sisteme pravednosti zasnovane na ljudskom ponašanju. Jedino hrišćanstvo govori da prihvatljivost pred Bogom zavisi od Božjih dela, a ne od naših. Pošto nas je Bog prihvatio i bezgranično nas voli, daje nam svaku priliku da postanemo slični Hristu, a ne štedi nas ni od stradanja. Putem stradanja, mi se pridružujemo Hristu u ovom životu ali i u slavi budućeg života koji nam On priprema.

Aktivnost: Služeći se ličnim primerima pojedinaca u razredu o tome kako ih je Bog vodio kroz nevolje do mirnog poverenja u to da nas On prihvata, napravite malu brošuru kojom ćete se služiti prilikom svedočenja prijateljima, susedima, saradnicima i rođacima.

POUKA 7

POBEDA NAD GREHOM

Ključni tekst: Rimljanima 6,11.

Vernik će:

Saznati: Uporedite šta znači biti pod zakonom i služiti gospodaru greha – i živeti pod blagodaću i služiti Gospodaru pravednosti.

Osetiti: Negovati ponašanje i osećanja onoga koji je živ Bogu, a mrtav grehu.

Učiniti: Odlučiti da ćete svakodnevno potčinjavati svoju volju Bogu.

Kratak pregled pouke:

I Saznati: Biti poslušan grehu ili blagodati

- A. Kada učestvujemo u Hristovoj smrti putem krštenja, umiremo grehu i ustajemo u novi život kakav Hristos živi, poslušni Bogu. Zašto nam je neophodna Božja blagodati da bismo mogli da živimo takvim životom?
- B. Možemo imati samo jednog gospodara. Da li je moguće živeti životom blagodati, a ipak biti podložan vladavini greha? Zašto da, ili zašto ne?

II Osetiti: Živ grehu ili Bogu

- A. Šta znači biti živ grehu? Šta znači biti živ Bogu?

- B. Kako služenje našoj grešnoj prirodi obuhvata i želju za onim što se protivi Božjem načinu života? Šta je to?
- C. Kada smo mrtvi grehu i živi Bogu, kakva osećanja i želje imamo?

III Učiniti: Izaberite danas

- A. Iako nismo u stanju da promenimo svoje srce, kako ipak možemo odlučiti da svoju volju podredimo Božjoj volji?
- B. Koje odluke možemo doneti u toku ove sedmice, koje će nas potpuno staviti na Božju stranu, ne ostavljajući grehu nikakvu šansu?

Sažetak: Ako smo se krstili u Hristovu smrt i ustali da živimo u Njemu, ispunjeni Njegovom blagodaću i pravednošću, On će nas blagosloviti svetošću i večnim životom.

KORAK PRVI - MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Božja blagodat pokriva svaki greh i daje nam silu nad svakim iskušenjem.

Da li je ikada postojalo vreme kada je Božja blagodat bila potrebnija nego danas? Stopa kriminala je zapanjujuća. Kada bi to bilo ograničeno na jedan region, bili bismo u iskušenju da problem povežemo sa nedovoljnim obrazovanjem, siromaštvom ili nekim drugim okolnostima. Globalizacija pokvarenosti ne dozvoljava tako jednostavno objašnjenje. Odgovor za društveno propadanje mora da se nalazi na nekom drugom mestu. Pohlepa, pokvarenost i seksualni skandali na najvišem nivou vlasti i društva, pokazuju da greh ne

zavisi od klase ili društvenog položaja. Zloupotreba droga preovladava među bogatima, ali i među siromašnima. Problem je dublji i sveobuhvatniji nego što to političari shvataju i što društveni radnici mogu da reše. Greh vlada. Ljudska mudrost nije dovoljna da preokrene smer kretanja koji vodi u haos i da nas spase od moralnog ponora.

Nama je potrebna pomoć. Hvala Bogu što je dobijamo. Isus je pobedio greh na krstu i Sveti Duh ostvaruje prednosti te pobede u životu svakoga ko želi da savlada iskušenje da greši. Mi imamo saveznika na nebesima koji ne može da bude poražen.

Početa aktivnost: Razmotrite ovaj citat Čarlsa Spurdžona: „Božja pomoć je više nego pomoć, jer On nosi sve terete i zadovoljava sve potrebe. Naša molitva glasi: 'Gospode, budi moj pomoćnik', a naše iskustvo je: 'a Duh pomaže nam u našim slabostima!'“

Pitanje za razgovor: Šta je Spurdžon mislio kada je rekao da Bog nosi sve naše terete i zadovoljava sve naše potrebe? Kako nam to pomaže da definišemo blagodat?

KORAK DRUGI – ISTRAŽIVANJE

Biblijski komentar:

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 6,12.

Kako da razlikujemo dobre i zle želje? Razlika nije baš tako jednostavna. Grčka reč *epithumia*, koja se često prevodi kao *strast*, jednostavno znači *želja* i može da bude neutralna (Marko 4,19), pa čak i dobra, kao kada Pavle govori o svojoj želji da bude s Hristom (Filipljanima 1,23). Međutim, prevodioci skoro uvek smatraju da *epithumia* u Rimljanima 6,12 ima negativno značenje. Naravno, prevodioci koriste kontekst da bi odredili pravo značenje. Razlika između čiste i nečiste želje zavisi od Božje izražene volje. Seksualna želja je bogomdani nagon i čista je sve dok se ispoljava na način koji je Bogu po volji; glad je prirodna želja koja je čista sve dok nas ne

navede na neumerenost; čak ni želja za bogatstvom nije loša, sve dok se ne pretvori u pohlepu. Želja postaje izopačena kada od svoje prvobitne, bogomdane svrhe, preraste u neumerenost ili destruktivno ponašanje. Bog nam je dao Bibliju da bismo mogli razumeti kakve su bile Njegove prvobitne namere.

Dobro je kada Sveti Duh usmerava naše znanje o Božjim namerama; to znači da nismo ostavljeni sami i bez snage. Hristova žrtva nas oslobađa od vladavine greha i daje nam snagu da živimo svetim životom, ako to odlučimo. Rečenica koju je upotrebio jedan komičar u svojoj predstavi, postala je opšte prihvaćena: „Đavo me je naveo da to učinim“; ali niko ne može da opravda svoj greh na taj način, jer đavo nije u stanju da nas natera ni na šta. On postaje беспомоћан kada mi odlučimo da dozvolimo Svetome Duhu da upravlja našim životom. U tome se sastoji stvarna bitka - hoćemo li se pokoriti Božjoj volji, ili ćemo sami preuzeti uzde života iz Njegovih ruku.

Razmislite o ovome: Na koji način nam Bog nudi da očisti naše želje i pobude? Da li mi ponekad stojimo na putu Njegovim namerama?

II Pod zakonom?

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 6,14.

Neki komentatori misle da Pavle u ovim tekstovima odbacuje Dekalog. Nezamislivo je da bi Pavle rekao nešto što se suproti Hristovim rečima (Matej 5,17-19) o Zakonu. Ako pratimo Pavlovo rezonovanje, nikada nećemo doneti tako pogrešan zaključak. Pavle dokazuje da Zakon određuje šta je dobro a šta zlo, te nam tako govori šta je greh.

Osoba koja krši zakon dolazi pod udar zakona. Osoba koja ne krši zakon, ne dolazi pod udar zakona. Saobraćajac će nas kazniti ako prekoračimo dozvoljenu brzinu. Ako to ne činimo, neće nas staviti „pod zakon“. Ali, činjenica da ne prekoračujemo dozvoljenu brzinu ne znači da ograničenje ne postoji.

Činjenica da Božjom blagodaću nismo pod vlašću greha, ne znači da ne postoji Dekalog. Pavle nikada ne kaže da ne postoji Zakon; on

jednostavno naglašava da nismo pod zakonom, jer ne grešimo zahvaljujući Božjoj blagodati. Greh nas stavlja pod vlast zakona; kada prestanemo da prestupamo zakon, nismo više „pod zakonom“.

Razmislite o ovome: Kako bismo znali šta je greh kada ne bi bilo Zakona? Kako nam Bog pomaže da ne budemo pod udarom zakona, to jest, da ne grešimo?

KORAK TREĆI – PRIMENA

Samo za učitelje: Čak i među onima čiji sistem verovanja govori da je Božja obilna blagodat dovoljna da nam oprost i da nas ojača, postoji sukob između onoga što verujemo i onoga što osećamo. Kako da usaglasimo osećanja sa verom? Pročitajte razgovor koji sledi.

Aktivnost:

Sara: Zašto ja stalno nasedam na takve momke? Da li sam ja neka vrsta gubitnika ili nešto slično?

Nina: Saro, nemoj tako strogo osuđivati sebe.

Sara: Kao da nosim natpis: Naivna devojka – iskoristi je!

Nina: Saro, prestani!

Sara: U tome i jeste problem, što ne mogu da se zaustavim. Stalno pravim iste glupe greške. Šta nije u redu sa mnom? Hoću li ikada nešto naučiti?

Nina: Možeš da počneš ispočetka.

Sara: A jao! Već vidim šta mi se sprema. Počćeš da mi govoriš o Bogu, kao: „Bog može da ti oprost“. Već sam iskoristila bonus kod Njega, i to pre mnogo vremena.

Nina: Nemoj tako da razmišljaš. Žena na studencu je imala pola tuceta muževa a opet....

Sara: Hoćeš da kažeš da imam konkurenciju, a?

Nina: Nisam tako mislila.

Sara: Dobro, a zašto me onda Bog ne zaustavi, da ne činim takve gluposti?

Nina: Kao što sam počela da govorim, Isus će ti oprostiti kao što je uvek spreman da oprostí svakome. Ali ti moraš da budeš spremna i voljna na prihvatiš oprostjenje...

Sara: Da, da! Znam da si u pravu, ali zašto ja tako ne mislim? Zašto ne mislim i ne osećam da sam dobila oprostjenje?

Pitanja za primenu:

1. Kako da pomognemo drugima i sebi da steknemo puno poverenje u Božja obećanja o oprostjenju i davanju snage?
2. Šta da činimo s ponovljenim greškama?
3. Kako da kažemo „ne“ iskušjenju?

Svedočenje:

Mladi Marko je otišao da vozi skejt jedne večeri kada je prodavnica pića u centru grada proglasila da je piće besplatno za sve koji plate ulaznicu. Pošto je sve već bilo plaćeno, Marko je nastavio da puni čašu dok nije preterao, a onda je doživeo nesreću. Mnogi hrišćani se tako ponašaju kada je reč o Božjoj neograničenoj blagodati. Pošto su kazne za sve grehe već plaćene, misle da više ne

treba da vladaju sobom, jer se u svakom trenutku mogu vratiti i zatražiti oprost. Nažalost, mnogi hrišćani dožive neočekivane „nesrećne slučajeve“ kao posledicu te filozofije. Očigledno je da su i u Pavlove dane neki govorili da, što više grešimo, to Božja blagodat više dolazi do izražaja.

Rasprava: Kako da se zaštitimo od iskušenja da ograničavamo Božju blagodat, ali i da izbegnemo zabludu da je možemo zloupotrebiti?

KORAK ČETVRTI – KREATIVNOST

Samo za učitelje: U Poslanici Rimljanima 6. poglavlju, nalazi se srž jevanđelja. Zahvaljujući Hristovoj žrtvi, Božje spasenje je neograničeno i daje snagu dušama da se odupru iskušenju. Primenite sledeću aktivnost da biste bolje razumeli ovu ideju.

Aktivnost: Pri kraju proučavanja u razredu, uvedite osobu uvezanu svim vrstama užadi, s maramom preko očiju. Neka je vernici oslobode.

Diskusija: Na koji način ovo iskustvo ilustruje način na koji nas Hristos oslobađa od greha? Šta nam to govori o Njegovoj sili da nas spase u potpunosti?

POUKA 8

ČOVEK IZ 7. POGLAVLJA POSLANICE RIMLJANIMA

Ključni tekst: Rimljanima 7,22.23.

Vernici će:

Saznati: Shvatiti da je naša grešna priroda u sukobu sa Božjim zakonom i da stoga moramo umreti starom sistemu beživotnih pravila koja se usredsređuju na naša dela, umesto na Hristovo.

Osetiti: Osetiti svoju bespomoćnost da činimo dobro bez Hristove pomoći.

Učiniti: Umreti starim strastima podstaknutim grehom da bismo živeli slobodno u vlasti Duha.

Kratak pregled pouke:

I Saznati: Rat sa grešnom prirodom

A. Naša grešna priroda je u ratu s našom težnjom da živimo u skladu s Božjim zakonom. Stoga moramo umreti svom prirodnom grešnom „ja“ da bismo živeli po Duhu?

B. Koja vrsta ponašanja, nasledena ili stečena, predstavlja primer „onoga čemu smo prirodno skloni“? Na koji način takvo ponašanje predstavlja produžetak naše grešne prirode?

II Osetiti: Nemoćni smo da činimo dobro

- A. Ako ne možemo da činimo dobro koje želimo da činimo, ko ili šta ima vlast nad našim životom?
- B. Šta je jedini lek za naše bespomoćno stanje?

III Učiniti: Živeti slobodno

- A. Na koji način „umiremo“ svojim grešnim željama?
- B. Kako se „sahranjujemo“ s Hristom?
- C. Koje slobode nudi život u Duhu, i šta treba da učinimo da bismo živeli takvim životom?

Sažetak: Samo smrt našem grešnom, starom „ja“ i njegovim željama, omogućava nam novi način života u Hristu.

KORAK PRVI - MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Držanje Zakona nije dovoljno za naše spasenje – mi se možemo spasti jedino preko Hrista.

Samo za učitelje: Ova aktivnost je zamišljena tako da predstavi sledeće ideje:

- Zakon nam pokazuje Božju volju i na taj način definiše greh. Bez zakona, mi ne bismo znali šta je greh.
- Zakon je dobar i pravedan, ali zakon sam po sebi nije sredstvo spasenja. Spasenje dolazi kroz Hristovu blagodat.

Uvodna aktivnost: Igra pravila. Biće vam potrebne olovke, kartice, kuhinjski tajmer i male nagrade (kolači, voće, i tako dalje) koje ćete davati svakome ko ne bude izbačen kada vreme istekne. Vi, kao učitelj, bićete sudija u igri.

Zatražite od svakog učesnika da odredi neko pravilo za koje misli da će ga ostali teško poštovati u toku sledećih pet minuta (da ne trepću, da ne govore, da stoje na jednoj nozi i tako dalje).

Igra je jednostavna. Poštujte pravila i dobićete nagradu. Kršenje pravila isključuje vas iz igre i zato nema ni nagrade.

Zajedno s razredom izaberite nekoliko od predloženih pravila. Postavite tajmer na pet minuta. Izbacite iz igre svakoga koji nije uspeo da poštuje pravila.

Međutim, vi, kao sudija, imaćete pravo da pomilujete grešnike i da ih ponovo primite u igru, pod uslovom da poštuju pravila. Nastavite da podsećate učesnike na pravila.

Neće dugo potrajati a svi će, bar jedanput, biti isključeni iz igre. Gledajući na tajmer, potrudite se da svi budu „pomilovani“ kada dođe vreme za podelu nagrada. Neka svako dobije nagradu.

Pitanja za diskusiju: Upitajte koliko njih je bilo isključeno iz igre. Plata za greh je smrt. Kao robovi zakona, zaslužili su smrt, zar ne? Da li su oni koji su bili isključeni više puta „mrtviji“ od onih koji su bili isključeni samo jedanput? Da li oni koji su manje grešili zaslužuju veću nagradu? Kako ovi odgovori pokazuju da se ne možemo spasti svojim naporima?

KORAK DRUGI - ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Kakvu vrednost ima Zakon u svetlosti Hristove žrtve, blagodati i oprostjenja? Kojoj svrsi on danas služi?

Biblijski komentar:

I Svrha zakona

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 7,7 i 7,9-12.

Božji zakon je isto tako neophodan sada kao što je bio na Nebu pre stvaranja čoveka. Bez vodećih načela Zakona, kako bi ljudi mogli da saznaju Božju volju i otkriju Njegov sveti karakter?

Međutim, držanje Zakona ne može da nas spase. Spasenje delima je izopačena religija i teret verniku. Tekst u Delima 15,10 govori o Zakonu kao o jarmu koji ni mi, ni očevi naši, nismo bili u stanju da nosimo. Pavle dalje razvija ovu misao kada kaže da ga je ubila upravo ona zapovest koja je bila zamišljena da mu donese život, (Rimljanima 7,10) jer je otkrila njegov greh.

Ako je, dakle, jasno da nas Zakon ne može spasti, kakva je onda njegova uloga? Prvo i najvažnije, Zakon nam govori šta je dobro, a šta zlo. Pavle to jasno ističe u Rimljanima 7,7 kada kaže da ne bi ni znao šta je greh da mu Zakon nije rekao da ne zaželi.

Drugo, Zakon propisuje kaznu i tako ukazuje na potrebu za zastupnikom, Spasiteljem, koji će nas zastupati na nebeskom sudu – Zastupnikom koji može da preokrene presudu u našu korist. Potreba za milošću, kada smo suočeni s kaznom usled prestupa zakona, nikada se ne može suviše naglasiti. Građanske kazne za kršenje zakona razlikuju se od države do države, ali nebeska kazna za greh je uvek ista - smrt.

Hvala Bogu što je Isusova smrt platila kaznu. On je umro smrću koju smo mi zaslužili da bismo mi mogli da dobijemo večni život. Svojom smrću je ispunio pravedne zahteve Zakona. Jasno je da sam Zakon nikada nije mogao da nas posveti. Nije mogao ni da nam donese spasenje. On je ograničen u svom delovanju. Mi možemo da budemo spaseni samo Hristovom blagodaću.

Razmislite o ovome: Zašto je Bog ljudima dao svoj zakon? Zašto je opasno da budemo tako zaokupljeni slovom zakona da zaboravimo njegov duh?

Koja su ograničenja Zakona? Ako Hristova smrt plaća otkupninu za naše prestupe, čemu nam onda služi Zakon?

Zašto nas držanje zakona ne može spasti? Zašto je Hristova smrt naše jedino sredstvo spasenja?

KORAK TREĆI - PRIMENA

Samo za učitelje: Podsetite razred na igru koju su zajedno igrali. Neka razmišljaju o njoj u kontekstu pokušaja da održe Božji zakon, iako se i dalje, iz dana u dan, osećaju kao žrtve greha.

Svi će kazati da su u početku igre želeli da poštuju pravila. Naravno, jer su želeli da dobiju nagradu. Niko ne ulazi u igru sa željom da bude izbačen. Svi bismo živeli kao robovi greha da nije bilo Hristove žrtve koja nas je oslobodila.

Pitanja za razmišljanje:

1. Kako nam Zakon pomaže da otkrijemo Božju volju i saznamo šta je greh?
2. Postoji li greh, ako nema Zakona, ili poznanja Zakona? Objasnite.
3. Isto kao i u igri, ukoliko ne poznajemo zakon, kako bismo znali šta je greh? Da li je bilo nekog načina da Bog bude pravedan bez davanja Zakona? Objasnite.
4. Zašto nije dozvoljeno kršenje Zakona, iako postoji oprostjenje?
5. Razgovarajte o tome da li su sama pravila omogućila učesnicima da prime nagradu, ili su ih oprostjenje i blagodat oslobodili od kazne?
6. Upitajte učesnike da li postoje pravila koja bi oni mogli da poštuju uz pomoć sudije? Na koji način nam ta misao pomaže da razumemo da samo uz Hristovu pomoć možemo da savladamo greh?

7. Kao hrišćani, koje korake moramo preduzeti da bismo izbegli da upadnemo u zamku legalizma i da bismo mogli istinski da prihvatimo Hristov dar oproštenja i blagodati?

ČETVRTI KORAK – KREATIVNOST

Samo za učitelje: Tekst u sedmom poglavlju Poslanice Rimljanima svakome u razredu daje polaznu tačku za ispitivanje samoga sebe. Pozovite vernike da ispitaju svoj odnos prema Zakonu i da razmisle na koji način Pavlova učenja o Zakonu mogu da utiču na njihov duhovni život. Pozovite ih da razmišljaju o tome kako se odnose prema Božjem planu spasenja.

Aktivnost: Navedite nešto u svom životu oko čega se borite i što bi moglo da posluži kao slika onoga što Pavle govori o Zakonu, o umiranju grehu i o blagodati.

Razmislite o nečemu što biste želeli da radite zajedno s Hristom. Unesite te ciljeve u svoj svakodnevni molitveni život. Pozovite Boga u svoj život, posebno u tim oblastima i zatražite Njegovu pomoć i vođstvo u postizanju postavljenih ciljeva. Zatražite Božju pomoć da biste se oslobodili okova greha. Molite se Bogu da svakoga dana umirete grehu i živite u blagodati preko Hristove žrtve, tako da uz Njegovu pomoć možete da se oslobodite prokletstva Zakona.

POUKA 9

SLOBODA U HRISTU

Ključni tekst: Rimljanima 8,1.

Vernici će:

Saznati: Opisati sredstva kojima nas Hristos oslobađa od osude za greh i navodi da postanemo Božja deca, životom u Njegovom Duhu.

Osetiti: Opisati osećanja koja nas navode da vičemo: „Ava, Oče“ (Rimljanima 8,15), i navesti kako i preko koga se ona pojavljuju.

Učiniti: Uzeti učešća u Hristovim stradanjima, ali i u Njegovoj slavi.

Kratak pregled pouke:

I Saznati: Slobodni od osude

- A. Kada Hristos postane naša žrtva za greh, zadovoljeni su pravedni zahtevi zakona. Dok se pokoravamo Njegovom Duhu, mi smo ne samo opravdani već naš um i naše telo dolaze pod Njegovu vlast. Šta znači biti potpuno pokoren Hristu, telom, umom i duhom?
- B. Šta Duh čini u nama da postanemo sposobni da živimo kao Božja deca?

II Osetiti: Ava, Oče!

- A. Ne samo da Duh menja naš um i telo tako da budu slični Hristu, umesto ispunjeni grehom, već preoblikuje i naše međusobne odnose u odnose sinova i kćeri Božjih, koje karakteriše bliskost proizašla iz svesti o našoj uskoj povezanosti s Njim. Kakvu nadu nam daje svest o toj bliskosti kada dolazimo Bogu posle svog pada?
- B. Na osnovu međusobnih odnosa koje imamo, kako očekujemo da ćemo se osećati u podjednako bliskom odnosu s Bogom?

III Učiniti: Stradanja i slava

- A. Oni koji su međusobno bliski dele i stradanja i srećne trenutke. Na koji način mi delimo s Hristom Njegove uvrede i samoodricanja?
- B. Kako i pored svojih stradanja i nevolja postajemo više nego pobednici u Hristu?

Sažetak: Kada umiremo s Hristom, onda i ustajemo da živimo kao što je On živio, te, prema tome, živimo kao Božja deca, kojom upravlja Njegov Duh.

KORAK PRVI – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Nikakav ljudski napor ne može nam dati mir i slobodu koje Hristos nudi preko svoga Duha.

Kada zatvorenik dobije zakonsko pomilovanje, postoji vremensko razdoblje između pomilovanja i stvarnog puštanja na slobodu. Posle puštanja na slobodu, postoji period prilagođavanja kada zatvorenik prelazi iz statusa zatvorenika u status slobodnog građanina. U toku tog perioda, zatvorenik ponovo stiče veštine i znanja neophodne za život na slobodi. U slučaju puštanja na privremenu slobodu, sud određuje službenika koji pomaže zatvoreniku da donosi odluke koje će ga sprečiti da se vrati na put zločina i osigurati zadovoljavajuće prilagođavanje životu na slobodi.

Mi smo proveli mnoge sate proučavajući proces kojim Bog, večni Sudija, osigurava našu slobodu. Proučili smo Božju objavu i žrtvu koja je omogućila pomilovanje. Razmotrili smo i pogrešna tumačenja Božjeg pravnog sistema. Istražili smo i borbu kroz koju prolazi zatvorenik. Sada je došlo vreme, ne samo da se zatvorenik proglasi slobodnim već da stvarno postane slobodan. Usredsređujemo svoju pažnju na pitanje kako će se osoba utamničena duhovnom smrću, osloboditi okova i otkriti večni život.

Aktivnost:

Mogućnost A: Ako poznajete nekoga ko je bio u zatvoru i ko želi da priča o tome, porazgovarajte s njim pre diskusije u razredu, a zatim ga pozovite u razred. Ograničite diskusiju na njegovo iskustvo boravka u zatvoru (gubitak porodičnih veza, medicinske nege, ograničenost na mali prostor), izbegavajući pitanja o razlozima koji su doveli do zatvaranja. Dolaze u obzir i ratni zatvorenici. Neka uporede zatvor sa svojom sadašnjom slobodom.

Razmislite o ovome: Šta se događa sa osobom u zatvoru? Koje slobode su joj ograničene? Kako nam ta ograničenja mogu pomoći da shvatimo načine na koje nas greh ograničava i zaslepljuje?

Mogućnost B: Neka vernici načine listu svega što ograničava njihovu slobodu (finansije, fizička nesposobnost, bolest, prezauzetost).

Razmislite o ovome: Upitajte vernike koliko bi se njihov život promenio kada bi bili slobodni od tih smetnji?

KORAK DRUGI – ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Prvosveštenik Kajafa je jednom prilikom izjavio da je bolje da umre jedan čovek nego ceo narod. On je mislio samo na politiku, a ne na spasenje; ali ironija je u tome što je upravo Isusova smrt osigurala spasenje Izrailja, i što biblijski pisci tumače Kajafinu izjavu u smislu koji njemu samom nije bio ni na kraj pameti.

Reči jedne popularne pesme iz 60-ih godina, kažu da je „sloboda stanje kada više nemaš šta da izgubiš“. To je istina koju oni koji je pevuše, verovatno ni ne razumeju u potpunosti. U ovom slučaju, ta misao je bila izraz očajanja, ali za hrišćanina, to je činjenično stanje. Sloboda stvarno znači da nemamo više šta da izgubimo. Mi smo se oslobodili sebe i, upravo zato, nemamo više šta da izgubimo. Upravo priznanje takve praznine omogućava Svetom Duhu da nas ispuni i da nam da mir i slobodu. Izgubivši sve u Hristu, konačno smo slobodni. Naše osnovno pitanje tada postaje: „Kako da iskusim slobodu koju Isus besplatno nudi?“

Biblijski komentar:

I Sloboda od osude

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 8,1-6.

Nema više osude za one koji žive u Isusu Hristu. Ali, ko su ti ljudi? Ovde Pavle uvodi ključnu metaforu, koja se ponavlja u celoj prvoj polovini poglavlja. Oni koji su u Isusu su oni koji hode po Duhu, umesto po telu. Engleski reformator Tindal ovako je opisao to stanje: „Imaj na umu da Isus nije obavio to pomirenje zato da bi ti ponovo ljutio Boga; niti je On umro za tvoje grehe da bi ti ponovo živio u njima; niti te je očistio da bi se ponovo (kao svinja) vratio u svoju kaljugu; nego zato da bi postao novo stvorenje i da bi živio novim životom po Božjoj volji, a ne po telu.“ Telo ovde stoji kao metafora za naš život bez Hrista. Ono opisuje ukupnost života daleko od Boga; to je zbir svih želja, interesa, nastojanja i strasti. Telo pokriva svaki aspekt našeg sebičnog, ka sebi usmerenog života (a ne samo našu seksualnu dimenziju, kao što su neki mislili).

Duh je suprotnost tome i predstavlja duh oslobođen od svoga „ja“ i ispunjen Bogom. Duhom ispunjena osoba želi novi život koji je definisan Božjim merilima otkrivenim u Pismu. Iako još nema savršeni karakter, ta osoba je vođena željom da ugodi Bogu umesto samoj sebi. To je čudo nad čudima; to znači da se ono što zakon zahteva može uspešno ostvariti u nama. Ne moramo više da se svađamo sa svojim bračnim drugom, da lažemo, ubijamo, krademo, činimo

preljubu. (Ili da ogovaramo, klevećemo, namećemo se, idemo svojim putem.) U Isusu smo slobodni od takvog ponašanja.

Ključ ovako promenjenog života je u odlukama koje donosimo. Grčka reč *pfroneo* ukazuje na nameru i želju. Duhovna osoba se usredsređuje na Božju otkrivenu volju, dok telesna osoba prihvata ideju da „čini sve što joj se dopada“. Prva ispunjava božansku nameru, druga to ne želi. Ono što želimo, to polako i postajemo. Usredsređujući se na Isusa, postajemo sličniji Njemu.

Razmislite o ovome: Kako hrišćani mogu da provere da li žive po telu ili po Duhu? U čemu je razlika između telesne osobe koja greši i vernika koji greši? Koji dokaz postoji da se Zakon može ispuniti u nama?

II Posinjenje nasuprot ropstvu

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 8,15-17.

Ovde Pavle uvodi dve nove metafore – decu i robove. Napuštajući metafore o zakonu, koje su dominirale njegovim prethodnim tumačenjem, Pavle se okreće poznatim pojmovima da zaokruži svoje izlaganje. Možda ovaj prelaz ukazuje na prelaz sa glave na srce.

U stara vremena, i deca i robovi su bili članovi domaćinstva. Međutim, niko ne treba pogrešno da razume uloge koje su imali. Deca su nasleđivala porodično bogatstvo, dok su robovi samo ispunjavali naređenja svoga gospodara.

Telesna osoba je kao rob koji, iz straha i osećanja obaveze, ispunjava ono što Zakon traži. Vernik, međutim, sluša svog nebeskog Oca iz ljubavi, smatrajući Božje puteve svojim željama, a ne teškim obavezama. Pavle ovde upotrebljava jezik sličan jeziku u 4. poglavlju Poslanice Galatima, gde upoređuje decu i robove. On se raduje što više nismo robovi nego naslednici.

Razmislite o ovome: Kakav je vaš duhovni hod - hodate li kao rob ili kao naslednik? Da li smatrate da vas božanski putevi ograničavaju ili oslobađaju? Zašto?

KORAK TREĆI – PRIMENA

Samo za učitelje: Zapazite da je tekst u Rimljanima 8,2 jedino mesto na kome se Pavle služi prvim licem jednine. Ta sloboda je nešto što je on lično iskusio, to nije samo neka teorija o kojoj se diskutuje. Tako treba da bude i s nama. Usredsredimo se na ono što nas oslobađa.

Aktivnost: Bitka za um je bitka za dušu. Ono što mislimo to i postajemo. Načinite listu praktičnih metoda pomoću kojih se možemo usredsrediti na ono što je duhovno. Lista treba da obuhvati i molitvu, slušanje hrišćanske muzike, pevanje, čitanje, šetnje u prirodi, misionarska putovanja, svedočenje, itd.

Pitanja za razmišljanje:

1. Ako postajemo ono o čemu razmišljamo, kako onda gledanje pornografije može biti bezazleno?
2. Kako da zamenimo sklonost prema zemaljskom sklonošću prema nebeskom?

KORAK ČETVRTI – KREATIVNOST

Samo za učitelje: Poruka da nas Božji Duh ispunjava mirom i oslobađa ne može da ostane tajna. Kao i žena na studencu, mi smo primorani da širimo vest. Sledeća aktivnost ima dvostruku svrhu - vizuelno dočarava sliku slobode i daje praktičnu priliku za svedočenje.

Aktivnost: Kupite nekoliko balona. U svaki balon ugurajte papir s tekstom: „Ja sam srce balona. Nekada sam bio vezan strahom, porazom, nesposobnošću, glavoboljama, ali jednoga dana snažan

vetar je pokidao moju užad i oslobodio me. Piši mi na adresu i ja ću ti poslati lekcije kako da se oslobodiš.“ Napunite balon helijumom, zavežite ga i pustite na slobodu. Posle bogoslužjenja, organizujte zajednički ručak i molitvu za uspeh ove aktivnosti.

POUKA 10

SPASENJE ZA JEVREJE I NEZNABOŠCE

Ključni tekst: Rimljanima 9,21.

Vernici će:

Saznati: Razgovarati o Božjoj nepristrasnosti kada odlučuje kako i preko koga da ostvari svoju volju.

Osetiti: Osetiti sveobuhvatnost Božje pravednosti koja i poznatim i nepoznatim sredstvima radi na tome da ponudi spasenje svima.

Učiniti: Odlučiti da budete deo tog poslušnog ostatka, punog poverenja, koji Bog može da upotrebi da ostvari svoje namere.

Kratak sadržaj pouke:

I Saznati: Raditi po Božjim odlukama

- A. Iako je Bog odlučio da svoj plan spasenja ostvari preko Izrailja, to se nije ostvarilo onako kako je Bog prvobitno zamislio. Kakve su bile posledice odluke Izrailja da se osloni na svoju pravednost umesto na Božju?
- B. Kakav je bio Božji prvobitni plan sa Izrailjem? Zašto su oni doživeli neuspeh u njegovom ostvarenju?

II Osetiti: Šira slika

- A. Iako ne možemo da sagledamo kompletnu sliku Božjeg delovanja, šta nam uliva poverenje da je svaka pojedinost Njegovog delovanja pravedna i ljudima na korist?

III Učiniti: Sudovi koje je Bog načinio

- A. Koju god vrstu sudova da je Bog odlučio da načini od nas, na nama je da Mu to verom dozvolimo - da nas oblikuje u pravedne sinove i kćeri koje će moći da upotrebi po svojoj volji, u svom delu. Kojim metodama se Bog, kao veliki Lončar, služi da bi nas oblikovao kao sudove za svoj posao?
- B. Koje greške su načinili sinovi Izrailjevi, koje mi, kao Božji ostatak, treba da izbegnemo?
- C. Kako da mi, kao Božji ostatak, imamo drugačiju istoriju od istorije Izrailja?

Sažetak: Ako treba da budemo deca obećanja, mi se ne možemo oslanjati na neke svoje zasluge. Moramo verom da prihvatimo ono što nam je Bog pripremio za spasenje i da sarađujemo s Njim u Njegovim planovima.

KORAK PRVI – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Bog je osigurao otkupljenje za sve, bez obzira na rasu, kastu, etničku pripadnost, boju kože ili pol.

Očigledno je da je bilo nekih etničkih napetosti u Rimskoj crkvi – što ne iznenađuje za prestonicu koja je postala uzavreli kotao u Carstvu. Nema sumnje da je crkva odražavala raznolikost stanovništva. Ključno sukobljavanje, međutim, bilo je između jevrejskih obraćenika i pripadnika svih ostalih grupa. Kao što je često slučaj, pojavile su se napetosti među vernicima.

Aktivnost: U nekoliko velikih posuda, punih vode, stavite boju u sledećim kombinacijama: (1) crveno i plavo, (2) žuto i plavo, (3) žuto

i crveno. Postavite pitanje: „Da li i dalje vidimo crvenu, žutu ili plavu boju?“ Naravno da ne, sada vidimo purpurnu, zelenu i narandžastu boju. Kada je crkva savršeno ujedinjena, mi više ne vidimo „nas“ i „njih“, jer u Hristu postajemo nešto potpuno novo – novi ljudi.

Diskusija: Koje korake treba preduzeti da bi se postiglo jedinstvo?

KORAK DRUGI – ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Baveći se problemom isključivosti, Pavle prvo kaže (Rimljanima 1-3) da nema mesta hvalisanju, jer smo svi podjednako izgubljeni. Ako smo svi podjednako osuđeni na propast, nema razloga da se borimo za neka svoja posebna prava. Međutim, Pavle želi da znamo da Bog ima plan spasenja koji je na raspolaganju svima. Prema tome, njegov drugi napad na isključivost utemeljen je na sveopštoj dostupnosti plana spasenja. Nema mesta hvalisanju, jer smo svi na isti način otkupljeni milošću Božjom koja ne gleda ko je ko (Rimljanima 4-8). Kao i kada je reč o duhovnim darovima, Bog daje ljudima različite uloge u svojoj službi. Međutim, primanje dara nije prilika za hvalisanje, već za poniznost izraženu preko službe bližnjima.

Biblijski komentar:

I Izabrani

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 9,1-15.

U demokratskim društvima, izbori se automatski povezuju sa glasanjem. U božanskim pitanjima samo jedan glas se računa – Božji. Ljudi ne mogu prekrajati Njegove odluke. Kad neko pokušava da osujeti Božje namere, nije zbog toga na gubitku Bog, već on sam. Prema tome, kada je Bog odlučio da spase naš svet, ishod ni u jednom trenutku nije bio neizvestan. Oni koji se trude da osujete tu nameru, jedini su gubitnici.

Ima ljudi kojima je teško da shvate božansku suverenost u odlučivanju. Oni Njegove odluke proglašavaju mešanjem u ljudske

slobode. Međutim, Biblija je jasna (Rimljanima 8,28-30) kada kaže da je biblijska predestinacija samo posledica božanskog predznanja.

„Bog može unapred da vidi izbor koji će svaki pojedinac učiniti, ali Njegovo providenje ne odlučuje o tome kakav će taj izbor biti... Biblijsko predodređenje (predestinacija) sastoji se u Božjem delotvornom cilju da svi koji izaberu veru u Hrista budu spaseni (Jovan 1,12; Efescima 1,4-19)... Međutim, Božje znanje o tome šta će pojedinci učiniti ne remeti ono što oni stvarno izaberu da učine, baš kao što ni istoričarevo znanje o onome šta su ljudi činili u prošlosti ne remeti njihova dela. Upravo kao što kamera beleži neki prizor, ali ga ne menja, providenje gleda u budućnost ne menjajući je“ (*Adventistički hrišćani veruju*, str. 34,35).

Osim toga, kada Bog izabere nekoga ko će izvršiti Njegove namere, ta odluka nije podložna ljudskom preispitivanju. Bog je izabrao Mojsija, a ne Koreja; Davida, a ne Jonatana; Jakova, a ne Isava. Posledice tih izbora Jevrejima su bile i više nego jasne: ako je plan spasenja jedino u Božjim rukama, ko su oni, obični ljudi, da isključe neznabošce iz Njegovog carstva? Bog je imao slobodu da izabere koga god hoće, a On je želeo da svi, uključujući i neznabošce, budu spaseni (1. Timotiju 2,4). Petrovo razmišljanje o služenju neznabošcima u Delima 10. poglavlju u suštini je isto: ako je služenje toj grupi po božanskoj volji, ko se može tome usprotiviti? Pavle potvrđuje svoje mišljenje citatima iz Knjige proroka Osije i Isaije, koji ukazuju na to da je Bog uključio neznabošce u svoju porodicu (Rimljanima 9,25-29).

Različito tumačenje ovih tekstova dovelo je do različitog pristupa evangelizaciji. Neki smatraju da je Bog svojevolejno izabrao neke da propadnu, a druge da se spasu. Na taj način dovode se u pitanje naponi da se dosegnu izgubljeni. Ako je sve unapred određeno, čemu onda trud? Oni koji misle da je Bog sve ljude pozvao u spasenje, nisu ustuknuli ni pred mučeništvom ni nevoljama, samo da bi propovedali jevanđelje. Pred krstom su svi ljudi jednaki, bez obzira na pripadnost određenoj rasi, klasi ili naciji. Kako je važno da svi hrišćani imaju na umu tu činjenicu!

Razmislite o ovome: Kako bi prihvatanje Pavlove poruke moglo da doprinese jedinstvu rasa u Crkvi? Koje zamke, koje bi mogle da uspore evangelizaciju, očekuju Crkvu? Kako nas Pavlova poruka može zaštititi od iskušenja da verujemo u nejednakost među vernicima? Kako naša duhovna sigurnost biva ugrožena kada propustimo da se poslužimo Božjim duhovnim darovima za propovedanje i za službu?

KORAK TREĆI – PRIMENA

Samo za učitelje: Kakve li slavne vesti koju smo dobili i treba dalje da je prenesemo: oni koji nisu bili Božji narod, sada to jesu! Mi slavimo to usvajenje, građanstvo koje smo stekli i druge dokaze pripadništva. Kako se odnosimo prema najznačajnijem iskustvu koje imamo kao pripadnici Božje porodice – pozivanju drugih da nam se pridruže? Koje praktične korake preduzimamo da bismo osigurali da svi ljudi u našoj blizini dobiju priliku da ih obasja božanska svetlost iz 9. poglavlja Poslanice Rimljanima?

Aktivnost: Sastavite listu svih etničkih grupa u svojoj okolini. Napravite vertikalnu kolonu, a sa strane ostavite prostor za druge podatke. Nakon što sastavite listu, razgovarajte o svakoj grupi, beležeći u praznom prostoru šta je sve crkva učinila da je dosegne. Budite konkretni. Da li je neka grupa bila zapostavljena? Iznesite ideje kako da je dosegnete. Šta znamo o njihovoj kulturi, jeziku, nacionalnoj istoriji, iskustvu? Šta možemo da učinimo da dopremo do bar jedne od tih grupa?

Pitanja za primenu:

1. Koje informacije o drugim etničkim grupama možemo da prikupimo da bismo postali uspešno oruđe u Božjim rukama za propovedanje jevanđelja?
2. Kojim je duhovnim darovima, veštinama i prirodnim sposobnostima Bog blagoslovio naš razred, što bi se moglo upotrebiti za pronalaženje izgubljenih?

3. Zašto su neke grupe u našoj okolini zanemarene?
4. Kako bi naša crkva mogla da neguje seme hrišćanskog svedočenja?

KORAK ČETVRTI – KREATIVNOST

Samo za učitelje: Opremite vozilo za objavljivanje jevanđelja grupi o kojoj ste razgovarali. Pošto postoji spoznajni momenat u obraćenju, postarajte se da nađete najbolju literaturu za svoj poduhvat. Hrišćani treba pažljivo da isplaniraju koja su sredstva najkorisnija prilikom ulaska na Sotoninu teritoriju.

Aktivnost: Razmotrite metode kojima će se vaš razred poslužiti. Napravite vremenski raspored. Prvo ćete se upoznati sa učenicima u lokalnoj školi. Cilj za prvi mesec: pozovite učenike da se pridruže vašem atletskom, biciklističkom i plivačkom klubu. Cilj za drugi mesec: pretplatite školu na časopise o umerenosti i zdravlju. Treći mesec: finansirajte besplatne kasete sa hrišćanskom muzikom koja se dopada učenicima.

POUKA 11

IZBOR PO BLAGODATI

Ključni tekst: Rimljanima 11,5.6.

Vernici će:

Saznati: Shvatiti da, kao što je spreman da deluje u onima koji Ga ne poznaju da bi ostvario svoj plan, Bog je isto tako spreman da odbaci svakoga koji ne uzveruje, a da ponovo prihvati onoga koji Mu je nekada pripadao i koji je naučio da veruje; spasenje svih je Njegov konačni cilj.

Osetiti: Osetiti da je Božji uzvišeni cilj da pokaže milost i da spase sve koji na to pristanu.

Učiniti: Pokazati milost i saučešće prema svima, Jevrejima i neznabošcima, kao što to i Bog čini.

Kratak pregled pouke:

- I Saznati: Pitoma ili nakalemljena loza
 - A. Zašto moramo priznati, bilo da smo Jevreji ili neznabošci, da naš položaj pred Bogom zavisi od našeg prihvatanja Njegovih dela i odbacivanja naših sopstvenih?
 - B. Kako bi trebalo da mi, koji smo se prikalemili kao deca obećanja, postupamo prema tom obećanju koje nam je obezbedilo položaj Božje dece?
 - C. Kako da postupamo prema onima kojima je obećanje prvobitno upućeno?

II Osetiti: Milost

- A. Zašto su svi, bilo Jevreji ili neznabošci, podjednako nedostojni Božjeg spasenja i podjednako blagosloveni Njegovom milošću? Osim toga, šta nam ta istina govori o tome kako da se odnosimo jedni prema drugima?
- B. Koje iskustvo s Božjom milošću imaju podjednako i Jevreji i neznabošci? Zašto je važno da se ne zanosimo svojim prednostima, već da shvatimo odgovornost koju Božji dar milosti postavlja pred nas?

III Učiniti: Biti oruđe Božje milosti

- A. Kako nam lično iskustvo s Božjom milošću pomaže da budemo milostivi prema drugima?

Sažetak: Konačno, i Jevreji i neznabošci pozvani su da propovedaju jevanđelje svetu.

KORAK PRVI – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovno rasteenje: Božja blagodat je dovoljna da nas obnovi kada izneverimo Njegove namere i Njegov plan.

Aktivnost - Pročitajte ovu parabolu i razgovarajte o njoj:

Jedne noći, kada je stolar bio na putu, kutija sa alatom se otvorila i alatke su počele da razgovaraju o svojoj sudbini i svrsi. Šrafciğer se žalio da ga tiho upotrebljavaju i retko zapažaju. Testera je bila razočarana svojom sudbinom videvši da su druge testere bile pretvorene u muzičke instrumente i da više ne moraju da se guše u piljevini. Ključ se žalio jer je smatrao da je veoma lep i osećao se potcenjenim što mora da se bavi odvrtanjem običnih šrafova. Čekić se hvalio da ima najbolje poreklo, jer je načinjen od najboljeg drveta

i nerđajućeg čelika. Zašto mora da udara po najobičnijem gvožđu i ekserima? I druge alatke su naglašavale svoje prednosti ili su se hvalile da ih stolar voli više od drugih. Međutim, nijedna nije htela da bude upotrebljena u svrhu za koju je stvorena. Konačno su neke odlučile da pobegnu. Ujutru, stolar je opazio da mnoge alatke nedostaju. Naravno, to je usporilo njegov rad. Meseci su prolazili. Postepeno je pronalazio svoj alat. Čekić je zarđao. Testera je bila tupa, a šrafčiger iskrivljen. Ključ nikada nije pronađen. U međuvremenu, stolar je zamenio neke od alatki koje su mu nedostajale, ali nije bio spreman da baci nijednu od starih, zarđalih, tupih i iskrivljenih alatki, već ih je brižljivo popravljao. Jedne noći ponovo su se čule alatke. Žalile su što nema ključa, koji se nikada nije vratio, ali su se radovale što će ih stolar ponovo popraviti i učiniti korisnima.

Razmislite o ovome: Koje su karakteristike legalističke religije? Na koji način legalizam ometa evangelizaciju? Koje se prepreke moraju ukloniti da bi Bog mogao da ostvari svoju prvobitnu nameru?

KORAK DRUGI - ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Osobe koje su sklone uspostavljanju svoje sopstvene pravednosti, više ometaju nego što olakšavaju Božje spasonosne namere. Kako da izbegnemo obe zamke, legalizam i liberalizam (filozofiju „sve je dopušteno“)?

Biblijski komentar:

I Svršetak zakona

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 10,1-4.

Ovaj tekst ne govori da je Bog ukinuo Dekalog ili Stari zavet. Grčka reč za *svršetak* označava kraj u smislu ulaska u završnicu, dostizanja cilja ka kojem se krećemo. Drugim rečima, učenja Tore, uključujući i Dekalog, vode nas ka cilju, ishodištu, a to je Hristos. Daleko od toga

da opravdava razuzdanost tipa „čini šta god hoćeš, jer je Bog ukinuo Deset zapovesti,“ Pavle dokazuje da je vrednost Tore, posebno, i celog Starog zaveta, generalno, u tome što ukazuju na Hrista.

Razmislite o ovome: Može li se ideja da je Dekalog ukinut uskladiti sa Isusovim svedočanstvom u Mateju 5,17-19? Zašto tako mislite?

II Prikalemljena loza

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 11,11-24.

Znajući da je srce prevarno Pavle opominje obraćenike iz neznaboštva. On ne želi da budu zavedeni držanjem njihove judejske braće. Da bi sprečio tu grešku, podseća ih da su oni nakalemljene grane, a da su jevrejske grane bile uklonjene s razlogom – i to zbog neverovanja. Jasno je da i neznabošci mogu da budu uklonjeni iz istog razloga. Odlučujući faktor u svemu tome je poverenje. Oni koji su nastavili da gaje poverenje, ostali su na čokotu, a oni koji su prestali, bili su uklonjeni, bez obzira na svoje etničko poreklo. Još jednom Pavle ukorava držanje jevrejskih hrišćana koje je podelilo Rimsku crkvu.

Razmislite o ovome: Kako da se suočimo sa oholim držanjem („Čini kako ti ja kažem, ja sam adventista pete generacije“) koje i danas muči Crkvu? Kako istinsko obraćenje i misionarska aktivnost ublažavaju ljudsku sklonost prema isključivosti?

KORAK TREĆI – PRIMENA

Samo za učitelje: Čak i iz najboljih pobuda možemo da izgubimo iz vida svrhu Crkve, da se okrenemo cebi, da se oslonimo na svoju dobrotu umesto na Božju. U tom trenutku nam je Njegova blagodat potrebnija nego ikada i On nam je obećava. Iako Bog obećava da će nas obnoviti ako se vratimo sa svojih stranputica, kako da, ipak, ostanemo verni svojoj misiji od samog početka?

Aktivnost: Čitajte sledeći razgovor između vozila za isporuku robe (VR) i ploveće paradne platforme (PP) i razmotrite načine da ostanete na pravom putu:

PP: Hej, mališa, ti bi hteo da se nađeš na velikoj paradi?

VR: Šta si rekao, gde?

PP: Na paradi!

VR: O, a zašto?

PP: Da se pokažeš, mališa! Pa, o čemu ti razmišljaš? Šta ti u stvari radiš?

VR: Razvozim robu ... znaš, isporučujem robu koju ljudi naručuju.

PP: Stvarno? Ko to vidi? Ne pokušavam da budem kritičan, ali tvoje gume su istrošene, prednje staklo prljavo, tvoja sedišta poderana. Da li je tvoj trud vredan toga?

VR: Istina je da većina ljudi ne ceni ono što isporučujem, ali ponekad naiđem na porodicu koja jednostavno ne bi mogla da živi bez tog paketa i to čini ovaj posao lepim.

PP: Zvuči kao da zaista nešto radiš. Ali gledaj, ja stanujem u zagrejanom garaži s raznobojnim prozorima i sa ekipom koja me glanca i pere da izgledam savršeno. Sve što se od mene traži jeste da prevučem platformu nekoliko puta pred uzbuđenim mnoštvom. Ne hvališem se, ali je činjenica – dobijam i mnogo aplauza. Hoćeš li da radiš to isto?

VR: Ne znam. Izgleda da imaš veliki teret da povučesh.

PP: Ne znojim se uopšte. Moj teret samo izgleda veliki, ali nema tu mnogo materijala. To je samo okvir prekriven lakom pokrivanjem da bi izgledao veliki. Jedini problem je u tome što ukrasi otpadaju posle nekoliko dana i onda to izgleda loše.

VR: Šta onda radite?

PP: Ponovo ih pravimo. Dok ljudi ne dobiju novu priliku da ih vide, sve bude u redu. Niko ne primeti razliku.

VR: Izgleda da imate mnogo posla da stvari održite u pristojnom stanju?

PP: Da, tako je, ali koliko traka za osvojeno prvo mesto ti dobijaš u tvom poslu?

VR: Hvala, ali meni one nisu ni potrebne.

PP: (vlada neprijatna tišina) Znaš, nekada sam i ja radio na isporuci robe. Onda sam dobio ovaj paradni posao... Pomalo mi nedostaje da nešto stvarno radim. Nekada se nije radilo o meni, nego o paketima koje sam isporučivao... Ne znam da li bih se mogao vratiti?

VR: Nikad se ne zna, veliki dečko! Mislim da gazda stalno traži momke kakav si ti nekada bio.

Pitanja za primenu:

1. Kako da izbegnemo farisejsko usredsređivanje na svoj izgled i dostignuća?
2. Zašto je želja za divljenjem drugih nekada jača od poziva u službu?
3. Kako naša misionarska revnost može ponovo da se probudi ako smo, u jednom trenutku, napustili misiju koju nam je Bog poverio?

KORAK ČETVRTI - KREATIVNOST

Samo za učitelje: Ima trenutaka kada treba prionuti na rad. Kada je reč o misiji Crkve, obično mislimo na velike poduhvate. Međutim, čak i u kontekstu misioniranja, potrebno nam je ponekad da se prepustimo tihom razmišljanju, da se zagledamo u svoju dušu. Završite proučavanje periodom tišine, u toku kojeg vernici treba da razmisle koliko vremena posvećuju izgledu i spoljašnjosti, a koliko objavljivanju vesti.

Aktivnost: Pošto je reč o pojedinačnoj aktivnosti, ona se može obaviti i kod kuće. Zatražite od vernika da nabroje svoje svakodnevne aktivnosti, svoje planove i snove za budućnost. Neka ih razvrstaju tako da na jednoj strani bude sve ono što se tiče njihove spoljašnjosti, a na drugoj ono što se neposrednije tiče objavljivanja vesti. Upitajte ih šta će učiniti s podatkom koji budu dobili?

POUKA 12

LJUBAV I ZAKON

Ključni tekst: Rimljanima 13,10.

Vernici će:

Saznati: Opisati uticaj vere na život koji se ogleda u tome kako postupamo prema bližnjima.

Osetiti: Gajiti poštovanje i uzajamnu bratsku ljubav.

Učiniti: Mudro se služiti svojim darovima u službi Telu Hristovom.

Kratak pregled pouke:

I Saznati: Darovani za službu

- A. Zašto naš život treba da bude svakodnevna žrtva obožavanja Onoga i poslušnosti Onome koji je dao svoj život za nas?
- B. Na koje načine se ova žrtva obožavanja i poslušnosti Bogu mora ogledati u našem svakodnevnom ponašanju?
- C. Zašto je za nas tako važno da se staramo o svojoj braći u Hristu?
- D. Zašto smatramo da je način na koji se odnosimo jedni prema drugima rezultat naše vere u ono što je Bog učinio za nas?

II Osetiti: Ljubav upotpunjuje zakon

- A. U kakvom je odnosu osećanje ljubavi prema drugima sa delima ljubavi?
- B. Kako ophođenje prema drugima s ljubavlju predstavlja ispunjenje zakona?
- C. Šta nam to govori o odnosu između ljubavi i vere?

III Učiniti: Služiti Hristovom Telu

- A. Na koji način je svako od nas dobio dar da služi Hristovom Telu i da ga gradi?
- B. Koji darovi su nam najpotrebniji u Crkvi?
- C. Kako možete da se služite svojim darovima na ljubazan način, poštujući doprinos drugih?

Sažetak: Način na koji cenimo, pazimo i služimo bližnje predstavlja duhovni čin bogoslužjenja. Kada verom prihvatimo dar Božje milosti i ukazujemo Njegovu ljubav i milost drugima, tada ispunjavamo zahtev Zakona da ljubimo jedan drugoga.

KORAK PRVI – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Rezultat pravog odnosa prema Bogu je odgovarajući odnos prema delima Božjeg stvaranja.

Govoreći o ključnim uzrocima podela u Rimskoj crkvi, Pavle je izneo svoje najtemeljnije objašnjenje prirode otkupljenja. Nema nikakvog opravdanja da se neko oseća superiornim u crkvi, zato što svi, i Jevreji i neznabošci, primaju spasenje na isti način – oslanjajući se na Hristovo dovršeno delo na Golgoti za oprostjenje greha. Nema drugog puta za Nebo i nema te količine zemaljske dobrote koja bi mogla da kupi spasenje. Ovakvo shvatanje spasenja je temelj sledećih poglavlja Poslanice u kojima Pavle opisuje praktično delovanje Božje blagodati u našem životu. On raspravlja o prirodi našeg odnosa s drugim vernicima, s našim neprijateljima i vlastima. Ljubav,

parametar na osnovu koga se sve ostalo definiše, predstavlja rešetko kroz koje se moraju prosejati sve naše odluke o odnosima. Ljubav je merilo na osnovu koga će se suditi o tim odlukama. Zakon može da definiše spoljašnje, vidljivo ponašanje, ali samo ljubav definiše srce.

Početna aktivnost: Donesite dva dečja automobilčića u razred. Prvi treba da ima prave točkove, ali bez motora. Drugi treba da bude na daljinsko upravljanje. Bilo bi dobro kada bi bili približno iste veličine. Prvo, razgovarajte o sličnosti njihovog izgleda. Spolja izgledaju vrlo slično. Zatim, razgovarajte o njihovim razlikama. Posle toga zatražite od razreda da uporede dobrog građanina s hrišćaninom kojim upravlja Sveti Duh. Prvo, razgovarajte o njihovim sličnostima, a zatim o razlikama.

Razmislite o ovome: Iako cenimo dobra dela neobraćenih ljudi, šta, ipak, hrišćanin ima što njima nedostaje? Kada je put dobar i vodi nizbrdo, auto bez motora može da vozi isto tako brzo kao i auto na daljinsko upravljanje. Međutim, samo jedan od njih može da se kreće i po ravnom i po uzbrdici. Kakvu prednost ima hrišćanin, kojim vlada Duh, nad dobrim građaninom kada put postane težak?

KORAK DRUGI – ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Za razliku od većine mitoloških učenja koja su postojala u antičkom svetu, biblijska učenja uvek imaju praktičnu svrhu. Ona postoje zbog obraćenja, a ne zbog zabave. Otkupljenje je katalizator za promenjen život. Odnosi ne samo da se popravljaju, oni se ponovo uspostavljaju. Pavle nastavlja da utvrđuje standarde koji definišu ciljeve ka kojima svaki hrišćanin teži. Dostignuća koja je nemoguće ostvariti bez Božje obećane pomoći i duhovnog vođstva, sada su nešto što se očekuje od svakog iskrenog vernika. Koliko bi se svet promenio kada bi svi hrišćani prihvatili ove prednosti? Kako bi hrišćanstvo postalo privlačno kada bi naš život odražavao te vrednosti?

Biblijski komentar:

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 12,1.2.

Neki su povezivali grčki dualizam sa Pavlovim spisima, smatrajući da njegovo kritikovanje tela i uzdizanje duha ukazuje na prezir prema fizičkom aspektu postojanja. Ništa ne može biti dalje od istine. Ovi tekstovi upravo podvlače važnost našeg tela. Jasno je da ovaj tekst predstavlja aluziju na žrtvene rituale u svetilištu, kada je životinja bez mane bila prinošena Gospodu. Pavle savetuje svojim čitaocima da ponude svoja tela kao „žrtvu živu“. Pavle reč *telo* upotrebljava u posebnom smislu, kao ukupnost ljudskog postojanja bez Boga, ali time ne umanjuje duhovnu važnost tela. Telo, kao sedište mentalnih, društvenih, fizičkih, emocionalnih i duhovnih sposobnosti potpuno je podređeno Bogu – „žrtvovano“ Bogu. Međutim, od hrišćanina se traži žrtva živa, a ne mrtva.

Razmislite o ovome: Šta se, u duhovnom smislu, podrazumeva pod tim da postajemo „žrtva živa“? Zašto je ovo žrtvovanje sebe Bogu naša razumna, logična služba? Na koje osobine biblijskih živih žrtava - Hrista i Isaaka - možemo da se ugledamo?

I Razmisliti o sebi

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 12,3-21.

Pošto je prethodno ukazao na uzrok podela u crkvi, Pavle se sada okreće ka rešenju, koje podrazumeva poniznost u službi. Kada to uporedimo sa pismima Korinćanima, otkrivamo da je akcenat na sličnim vrednostima: na jedinstvu, važnosti različitih „udova i telu“ i božanskoj raspodeli duhovnih darova (*charismata*) vernicima, da bi bili osposobljeni za korisnu službu (1. Korinćanima 12,12-31). Služba obuhvata više od same gostoljubivosti prema vernima i uključuje čak i požrtvovanu ljubaznost prema progoniteljima hrišćana. Nema sumnje da se Pavle dobro sećao kako je i sam progonio hrišćane i kako su oni, uprkos tome, pokazali ljubaznost prema njemu. Ove sposobnosti nam se daju ne zato da bi se neko lično proslavio, nego da bi se gradilo i širilo Božje carstvo.

Razmislite o ovome: Kakav uticaj ponizna i ljubazna služba ima na razjedinjenu crkvu? Odakle potiče takva služba? Kako Bog gleda na vernike koji propuštaju da iskoriste svoje duhovne sposobnosti?

II Odnos prema vlastima

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 13,1-7.

Odgovornosti hrišćanina obuhvataju i njegov odnos prema vlastima. Ne zaboravite: „Dajte, dakle, caru carevo“ (Matej 22,21). Legenda kaže da je neki teksaški advokat uzviknuo: „Neka se vlast drži daleko od naših poslova!“ Možemo se samo nadati da mu je propovednik održao lekciju na tu temu i da je ukorio njegov buntovnički stav. Vlasti su od Boga postavljene. Čak je i neuspešna vlast bolja od anarhije.

Saradnja s vlastima (pošteno plaćanje poreza) obuhvaćena je hrišćanskim etičkim normama. Naravno, to ne podrazumeva ono što je u suprotnosti sa duhovnim vrednostima ili Božjim zapovestima.

Razmislite o ovome: Kako da odredimo u kojim uslovima istovremeno služenje božanskim odredbama i nacionalnim interesima postaje nespojivo? Kako da se ponašamo u takvim okolnostima?

III Bliže nego kada smo poverovali

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 13,11-14.

Zanimljivo je kako blizina predstavnika zakona ohrabruje ispravno ponašanje! Svaki razumni vozač smanjuje brzinu kada se sretne sa saobraćajcem. Pavle spominje „blizinu“ Hristovog dolaska kao podsticaj za pravedno življenje. Prema tome, „Da hodimo pošteno kao po danu; ne u žderanju i pijanstvu, ne u bludu i nečistoti, ne u svađanju i zavisti.“ (Rimljanima 13,13)

Razmislite o ovome: Šta snažnije podstiče na hrišćanski život - Hristov drugi dolazak ili Njegova stalna prisutnost u našem životu?

KORAK TREĆI – PRIMENA

Samo za učitelje: Odluka da proslavljamo Boga i da živimo u skladu s Njegovim stvorenjima može se izraziti jednom rečju: ljubav. Ljudsko ponašanje, pošto je pod uticajem raznih faktora, ne otkriva u potpunosti stanje srca (Matej 7,22.23). Sjajna dostignuća često su motivisana sebičnim namerama. Ponašanje i izgled moraju biti pod vlašću iskrene religije srca. Sve dok naša pobožnost ne premaši pobožnost fariseja, nećemo ući u carstvo nebesko. Sve što ne zadovoljava merila istinske ljubavi, nije dovoljno ni Bogu ni nama. Uporedite iskrenost i izveštačenost u sledećem dijalogu.

Aktivnost: Pročitajte razgovor između automobila s daljinskim upravljanjem (DU) i automobila bez motora (BM):

BM: I ja sam isto tako dobar auto kao i ti! Zar misliš da ćeš se jedino ti jednoga dana naći u muzeju automobila?

DU: Žao mi je... Mislim da treba da se izvinim. Veruj mi, šta god da sam rekao, nisam mislio da te uvredim.

BM: Stvarno? Čuo sam tvoj razgovor s Mercedesom prošlog utorka. Nešto o besplatnom ugrađivanju motora i antena.

DU: Tačno.

BM: Slušaj, prijatelju! Ja izgledam isto tako nakićen kao i ti i bez tog opterećenja ... Meni to jednostavno ne treba.

DU: Izvini, ja govorim samo u svoje ime. Bilo mi je veoma teško posle sudara koji sam doživeo. Nije mi bilo do lepog izgleda kad sam

bio prazan iznutra. Mogao sam da se krećem nizbrdo, ali ne i uzbrdo, pa čak ni pravo! Nekako u to vreme, čuo sam za besplatni motor, akumulator i antenu. Ispitao sam stvar i sve se promenilo.

BM: To te ne čini boljim od mene. Ja sam tvoje veličine, a čak imam i bolju farbu.

DU: Ne kažem ništa protiv toga. Ali, mi automobili smo napravljeni za nešto više od toga da lepo izgledamo. Mi smo napravljeni da se krećemo! Ja sam bio prazan iznutra sve dok mi nisu ugradili motor i antenu. Sada konstruktor upravlja svakim mojim pokretom preko antene. Nikada se nisam bolje osećao.

BM: Mislim da ima nade za pokvarene stare modele kao što sam ja! Ova recesija je zakucala i na vrata mog mehaničara.

DU: Imaj na umu: besplatno je, bez novca!

BM: Stvarno dovoljno jeftino, zar ne?

DU: U stvari, vrlo skupo ... samo su troškovi plaćeni. To je divno, sva ta snaga u meni kojom upravlja moj konstruktor preko signala antene!

BM: Računaj i na mene! Dobar si!

DU: U stvari, on je dobar!

Pitanja za razmišljanje:

1. Kako hrišćanin obnavlja svoju snagu?
2. Na koji način hrišćanin prima signale od svoga Stvoritelja?
3. Koje iskustvo zamenjuje praznu, spoljašnju religiju?

KORAK ČETVRTI – KREATIVNOST

Samo za učitelje: Kako u našem ličnom iskustvu ljubav ispunjava Božji zakon, tako da naš život postaje ugodan Bogu, ali i nama? Neka vam razgovor o duhovnim darovima u kontekstu prethodnog pitanja, posluži kao uvod u aktivnost koja sledi. Da li je Bog zadovoljan kada koristimo te darove Njemu na slavu? Koliko nam korišćenje duhovnih darova pričinjava lično zadovoljstvo?

Aktivnost: Pročitajte tekst u Rimljanima 12,6-8 i nabrojte sve navedene duhovne darove. Pozovite vernike da fotografišu neka dešavanja u toku iduće sedmice, dešavanja koja, po njihovom mišljenju, predstavljaju primenu duhovnih darova. Neka sledeće subote donesu fotografije u razred.

POUKA 13

SVE OSTALO JE SAMO KOMENTAR

Ključni tekst: Rimljanima 15,5.

Vernici će:

Saznati: Objasniti koliko je važno da svako sledi Božju volju najbolje što može, a da istovremeno budno pazi kako njegova dela utiču na njegove bližnje.

Osetiti: Oceniti jedinstvo u Hristu kao načelo koje utiče na našu nezavisnost, a takođe i na našu međuzavisnost.

Učiniti: Učiniti sve što do vas stoji da biste doprineli miru i izgradnji Hristovog Tela.

Kratak pregled pouke:

I Saznati: Jedinstveni u različitosti

- A. Iako svako od nas može drugačije da razume šta Bog traži od nas, zašto ipak moramo podržavati i pomagati jedni druge u poštovanju savesti i biti spremni da učimo jedni od drugih?
- B. Koje razlike nastaju kada svaki vernik sledi svoju savest u slušanju Boga?
- C. Kako te razlike mogu dovesti do podela, a kako do rastejenja?

II Osetiti: Ceniti jedni druge

- A. Iako je važno da sledimo svoju savest, zašto, ipak, moramo biti veoma pažljivi da onim što činimo ne sablaznimo druge?
- B. Kako da se odnosimo prema vernicima koji izražavaju svoju brigu zbog našeg načina života, ili delovanja, ili problema koje imamo u duhovnim pitanjima?

III Učiniti: Graditi Telo

- A. Na koje načine bismo mogli ohrabriti duh jedinstva među vernicima koji se razlikuju na mnogo načina?

Sažetak: Iako postoje mnoge razlike u razumevanju dužnosti prema Bogu, mi ćemo duhovno rasti ako budemo unapređivali međusobno prihvatanje i poštovanje i ako se budemo učili jedni od drugih.

KORAK PRVI – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Vernici mogu da se slože o načelima Pisma, ali da se razilaze kada je reč o metodama življenja po tim načelima. U takvim slučajevima, blagodat i razumevanje treba da imaju prednost nad svađama i osudama.

Pošto je Rim bio sabirni kulturni centar, nije nikakvo iznenađenje da je među vernicima raznih kultura dolazilo do razmimoilaženja o tome kako treba da se živi hrišćanskim životom. Iako su obraćenici iz jevrejstva i neznaboštva bili podjednako odani Isusu Hristu kao svom Spasitelju, njihove kulturne razlike dovodile su do napetosti dok su pokušavali da žive po svojim uverenjima. Jerusalimski sabor (Dela 15) predstavljao je pokušaj da se razreše nesuglasice između ove dve grupe; ali, već sama činjenica da je Poslanica Rimljanima napisana nekoliko godina posle Sabora svedoči da je rešenje teškoća išlo sporo i teško.

S obzirom da je prva Crkva, istorijski najbliža Hristovom vremenu, imala takvih teškoća, zar treba da budemo iznenađeni što se Crkva i danas bori sa istim problemima? Da li i u vašoj crkvi ima pripadnika raznih etničkih grupa? Kako je vaša crkva usaglasila te različite snage? Da li je različitost dovela do nesklada?

Starosno doba je drugi faktor koji često dovodi do podela u crkvi. Sociolozi čak govore o omladinskoj kulturi kao o posebnoj vrsti kulture, koja ima svoje specifične vrednosti, društvene tokove, pa čak i jezik. Da li u vašoj crkvi postoji zdrava interakcija među raznim starosnim grupama? Da li izbijaju kulturne bitke zbog izbora muzike, svetkovanja Subote, metoda misioniranja? Kada se hrišćani ne slože, kako se rešavaju razlike u mišljenjima – raspadom crkve, oštrom retorikom, otrovnim izrazima? Možda razumevanje, otvorenost, slušanje s poštovanjem, fleksibilnost u ponašanju, predstavljaju obeležje vaše crkve. Blago onima koji su iskusili ovo drugo, a ne ono prvo.

Pošto je postavio zajednički teološki temelj, Pavle se sada bavi kulturnim razmiricama u praksi koje su pretile da razjedine crkvu.

Aktivnost: Donesite veliku staklenu teglu. Prvo, napunite teglu kamenjem. Upitajte da li je tegla puna. Očekivani odgovor je potvrđan. Donesite sada sakrivenu vrećicu peska i istresite pesak u teglu. Upitajte da li je tegla sada puna. Očekujte potvrđan odgovor, iako će neki oklevati zbog prethodnog iskustva. Donesite sakrivenu flašu vode i ispraznite je u teglu.

Diskusija: Kako ova aktivnost pokazuje da treba da budemo otvoreni i kreativni u svom pristupu Božjem delu? Zašto uvek treba ostaviti „dovoljno prostora“ za nove ideje i metode zajedno sa starim shvatanjima i idejama?

KORAK DRUGI – ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Intelektualni teoretičari često predlažu sjajne šeme koje se pretvaraju u velike promašaje kada se isprobaju u praksi. Da li Pavlova teologija može da izdrži probu prakse i kulturnih razlika? Kulturno bojno polje je minsko polje spremno da eksplodira. Kako da vođe crkve uspostave atmosferu pomirenja i razumevanja kada se pojave nesuglasice među vernicima?

Biblijski komentar:

I Slabiji brat

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 14,1-4.

Mnoštvo odluka povezanih s različitim načinom života donosi se svakoga dana. Hrišćani veruju da je svaka odluka važna, jer se njihovo ukupno postojanje odvija pod Gospodnjom upravom. Hrišćani žive u zajedništvu, zato je izolacionalističko držanje nemoguće.

Šta se događa kada se među vernicima pojave različiti kriterijumi i različita shvatanja hrišćanskih običaja? Nažalost, jedno neprihvatljivo držanje često izbija na površinu – potcenjivanje onih koji imaju stroža gledišta. Pavlovi savremenici su se sukobljavali oko hrane žrtvovane idolima i oko ceremonijalnih subota. I mi se danas raspravljamo oko sličnih pitanja – načina ishrane, prihvatljivog odevanja, svetkovanja Subote, međurasnih brakova, muzičkih ukusa. Božanska uputstva i smernice ponekad se različito tumače, ali često se sukobljavamo i oko pitanja koja se u Bibliji ne navode izričito. Ti slučajevi nisu nevažni, jer vernici primenjuju načela Pisma da bi formirali svoje mišljenje o novim tehnologijama i kulturnim razlikama.

Svakako da moramo biti veoma pažljivi da bismo izbegli zamke bilo koje krajnosti. Prva zamka je mišljenje da Biblija nudi neposredne odgovore na svako pitanje. Druga je naivno verovanje da Biblija nema ništa da kaže o nekim novim pitanjima.

Molitva i pažljivo proučavanje biblijskih načela, pod božanskim vođstvom, izbavljalo je Crkvu od raspada u toku cele hrišćanske istorije. Da li treba vernike strožih gledišta osuđivati zato što nisu spremni da, čiste savesti, prihvate neka drugačija gledišta? Ne, kaže Pavle. Ali, ni oni savesniji ne treba da osuđuju one koji po svojoj savesti gledaju na stvari nešto drugačije.

Hrišćani nemaju prava na kompromis oko pitanja koja su jasno definisana u Bibliji. Ipak, moramo priznati da većina svakodnevnih odluka ne spada u tu kategoriju. Vernici treba ponizno i uz molitvu da se približe Bogu i da od Njega zatraže mudrost da bi mogli da prepoznaju razliku.

Sve kulture su zaražene grehom. Vernici nisu primorani da prihvate zapadnjački materijalizam ili vudu običaje samo zato što su pripadnici te kulture. Braniti običaje samo na temelju kulture nije dovoljno. Bog očekuje viša merila. Međutim, osuđivati običaje na temelju svoje kulture na isti način je neprihvatljivo.

Razmislite o ovome: Kako da se savesni hrišćanin odnosi prema vernicima koji svoju veru izražavaju na drugačiji način? Šta se obično dešava kada vernici direktno osuđuju one hrišćane koji imaju drugačija osvedočenja? Kako vernici određuju šta je neposredni temelj jevanđelja, a šta je pitanje izbora? Kako da se ponašaju kada ih neki arogantni vernik ponižava?

II Jer kojim merilom merite...

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 14,10.

Tekst u Rimljanima 14,10 može se opisati kao Pavlov adut u raspravi. Za neupućenog čitaoca ovo je osnovno načelo: onome ko strogo sudi drugima, Božji sud će biti izrečen na sličan način (Matej 7,1-4). Nasuprot tome, oni koji ponizno pristupaju razlikama u mišljenju, koji su fleksibilni i razumni, mogu da očekuju milost na dan obračuna.

Razmislite o ovome: Kako se tekst u Rimljanima 14,10-12 odnosi prema tekstu u Mateju 6,14.15? Mogu li hrišćani da budu čvrsti i beskompromisni, ali i nespremni da kritikuju i osuđuju?

III Ne vredati nikoga

Razmotrite u razredu tekst u Rimljanima 14,15-23.

Naš uticaj je naša odgovornost. Mi smo odgovorni za svoj uticaj na druge. Kako bi vernik mogao da odbaci tu odgovornost kada od nje može da zavisi večna budućnost druge osobe? Šta bi trebalo da bude važnije – večno spasenje te osobe ili izražavanje naše hrišćanske slobode? Načelo lične odgovornosti ne zabranjuje nam da pomognemo strogim vernicima kako bi shvatili da imaju slobodu u Hristu, ali nas i opominje da ne budemo arogantni i da ne povređujemo njihova osećanja.

U svetlosti ovoga, razmislite o sledećoj situaciji: Jovan je čuo da Franjo pravi najbolju salatu u gradu. Mada sam nikada nije probao alkoholna pića, znao je da Franjo u celom gradu uživa glas najvećeg pijanca. Zato odlazi da jede u drugom restoranu. Da li je jedenje u Franjinom restoranu greh? Nije! Da li je ishrana u drugom restoranu bolje rešenje?

Razmislite o ovome: Da li ovo načelo nudi konzervativnim vernicima izgovor da se ponašaju odbojno? Ako i sami spadamo u konzervativne vernike, kako da izbegnemo da se drugi u našoj sredini osećaju kao da im je sloboda ugrožena?

KORAK TREĆI – PRIMENA

Samo za učitelje: Izaberite jednu od predloženih životnih situacija i razmislite kako se načela iz Rimljanima 14. i 15. poglavlja mogu primeniti na njega. Kako da vernici postignu da njihov svet bude u isto vreme i principijelniji i tolerantniji?

Aktivnost:

A. Adonija je odrastao u konzervativnom domu u kome je odeća bila jednostavna, Subota se strogo svetkovala i deca nisu imala druge učitelje osim roditelja. Pošto je završio osnovnu obuku, planirao je da se školuje na nezavisnom institutu, jer su mu čak i adventističke škole izgledale suviše svetovno. Ipak, upisao se u jednu od njih, jer mu se svideo program škole, koja je nudila obrazovanje koje se nije moglo steći na drugim mestima. Osim toga, mislio je da će adventistički univerzitet ipak biti manje svetovan od državnog. Na svoje zadovoljstvo, na univerzitetu se upoznao s grupom konzervativnih studenata. Jedne subote, neposredno pre završnog ispita, zajedno s grupom otišao je do malog planinskog jezera. Pošto su neko vreme šetali, jedan mladić je predložio da otplivaju na drugu stranu jezera da bi se odmorili od velike vrućine. Adonija je bio užasnut što čuje takav predlog od svojih konzervativnih prijatelja, jer je njemu bilo rečeno da je plivanje subotom greh. Kako da se reši ova situacija?

B. Huanita se pridružila crkvi pre tri godine. Postala je veoma aktivna u zadobijanju duša, pa je svoju prijateljicu Petru dovodila u crkvu u toku tri uzastopne subote. Huanita je spomenula Petri da se četvrte subote u mesecu održava zajednički ručak, ali nikada nije ni pomislila da bi Petra nešto mogla doneti. Petra se osetila tako prihvaćena u novoj crkvenoj porodici da je poželela da nešto doprinese, pa je pribegla starom porodičnom receptu. Morala je da utroši nekoliko sati na kuvanje, ali je radosno, sa zahvalnošću pripremila svoje jelo. Kada je crkveni matrijarh Helena videla piliće i valjuške, skoro da je eksplodirala. Naime, bilo je nepisano pravilo da ti ručkovi budu strogo vegetarijanski. Izvukla je Huanitu iz trpezarije da bi joj održala pridiku. Kako da se reši ovaj problem?

Pitanja za razmišljanje:

Koju ulogu u razvoju trpeljivosti, saučeša i razumevanja treba da ima naš obrazovni sistem?

KORAK ČETVRTI - KREATIVNOST

Samo za učitelje: Pavlova želja da ujedinjena Crkva propoveda jevanđelje o spasenju u Hristu, treba da se ispuni i u našem naraštaju. Razgovori o praktičnim pitanjima su neophodni; bitke nisu.

Aktivnost: Napišite novu pesmu koja naglašava temu partnerstva, tolerancije i hrišćanske požrtvovanosti u kontekstu ovog proučavanja. Kažite šta planirate da učinite da biste ostvarili reči pesme u toku narednih nekoliko meseci.